

Bryssel, 11. joulukuuta 2025
(OR. en)

16775/25

Toimielinten välinen asia:
2025/0400 (COD)

ENER 678
CLIMA 600
CONSOM 305
TRANS 645
AGRI 711
IND 616
ENV 1386
COMPET 1344
FORETS 142
CODEC 2128
IA 232

EHDOTUS

Lähettiläjä:	Euroopan komission pääsihteeri, allekirjoittajana johtaja Martine DEPREZ
Saapunut:	11. joulukuuta 2025
Vastaanottaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopan unionin neuvoston pääsihteeri
Kom:n asiak. nro:	COM(2025) 1007 final
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta

---

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena asiakirja COM(2025) 1007 final.

Liite: COM(2025) 1007 final

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 10.12.2025
COM(2025) 1007 final

2025/0400 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

**direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta
lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta**

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Ehdotuksella pyritään nopeuttamaan lupien myöntämistä energiainfrastruktuurihankkeille, kuten siirto- ja jakeluverkkoja, varastointia ja latausasemia sekä uusiutuvaa energiaa koskeville hankkeille niiden nopean käyttöönoton helpottamiseksi. Niiden nopea käyttöönotto on olennaisen tärkeää, jotta unioni voi edistyä energiasiirtymässä kohti kestävämpää ja vähähiilisempää energiajärjestelmää. Ehdotus on osa Euroopan verkkopakettia, josta ilmoitettiin osana unionin kilpailukykykompassia¹ ja puhtaan teollisen kehityksen ohjelmaa² vuoden 2025 alussa. Helmikuussa 2025 julkaistussa [kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa](#)³ todettiin lisäksi, että Euroopan verkkopakettiin sisältyy lainsäädäntöehdotuksia, joilla pyritään nopeuttamaan lupien myöntämistä verkoille, varastoinnille ja uusiutuville energialähteille. Ehdotuksessa esitetään 23. lokakuuta 2025 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston pyynnöstä myös uusia ehdotuksia suunnittelu- ja lupamenettelyjen virtaviivaistamiseksi ja nopeuttamiseksi jäsenvaltioissa.⁴

Sidosryhmät pitävät hidasta ja monimutkaista lupien myöntämistä, mukaan lukien lupien myöntäminen verkkoliitännöille, yhtenä keskeisimmistä tekijöistä, jotka viivästyttävät energiahankkeiden kehittämistä. Sähkönsiirtoverkkojen valmistuminen kestää noin kymmenen vuotta, ja tästä ajasta yli puolet kuluu lupien saamiseen. Julkisen kuulemisen vastaajista 78 prosenttia mainitsi lupien myöntämisen suurimmaksi esteeksi sen varmistamiselle, että unionin verkkoinfrastruktuuri kehittyy energiasiirtymän edellyttämällä tavalla. Lupien myöntäminen uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin voi kestää jopa yhdeksän vuotta jäsenvaltiosta ja käytettävästä tekniikasta riippuen. Varastointilaitosten osalta aika voi olla yhdestä seitsemään vuotta teknologiasta riippuen. Maanteiden varsilla ja varikoilla sijaitsevien latausasemien rakentamista tai muuttamista koskevat lupamenettelyt voivat kestää joissakin jäsenvaltioissa jopa kaksi vuotta. Hitaat lupamenettelyt johtuvat muun muassa monien viranomaisten epäyhtenäisistä hallinnollisista järjestelmistä, viranomaisten riittämättömästä henkilöstöstä, ympäristöarviointien kestosta, yleisen hyväksynnän puutteesta, rajallisesta digitalisoinnista ja tietojen saatavuudesta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista haasteista. Hitaat lupamenettelyt voivat lisäksi vaikuttaa kielteisesti alan innovointiin ja muodostaa pullonkaulan sen uusiutuvan energian direktiivissä asetetun ohjeellisen tavoitteen saavuttamiselle, jonka mukaan innovatiivisen uusiutuvan energian teknologian osuus asennetusta uudesta uusiutuvan energian kapasiteetista on vähintään viisi prosenttia. Lupamenettelyjen nopeuttamisen, mukaan lukien luvat uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hybridisaatioon sekä energiainfrastruktuurin kunnostamiseen ja nykyaikaistamiseen, odotetaan edistävän innovatiivisia ratkaisuja.

---

¹ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”EU:n kilpailukykykompassi”, (COM(2025) 30 final, 29.1.2025).

² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Puhtaan teollisen kehityksen ohjelma: kilpailukykyyn ja vähähiilistämiseen tähtäävä yhteinen etenemissuunnitelma”, (COM(2025) 85 final, 26.2.2025).

³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma Energiaunionimme todellisen arvon hyödyntäminen kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian varmistamiseksi kaikille eurooppalaisille”, COM(2025) 79 final.

⁴ Eurooppa-neuvoston kokouksen päätelmät, 23.10.2025.

Viime vuosina unionin tasolla on otettu käyttöön joitakin uusia toimenpiteitä, joilla nopeutetaan lupien myöntämistä uusiutuvan energian hankkeille ja jossain määrin myös infrastruktuurihankkeille. Vuonna 2022 hyväksyttiin hätätoimenpiteenä neuvoston asetus⁵, jolla pyrittiin nopeuttamaan lupien myöntämistä uusiutuvaa energiaa ja siihen liittyvää infrastruktuuria koskeville hankkeille ja jonka soveltamista päätettiin joulukuussa 2023⁶ osittain jatkaa 30. kesäkuuta 2025 asti. Asetuksessa vahvistettiin oletama, jonka mukaan uusiutuvan energian kehittäminen palvelee erittäin tärkeää yleistä etua, otettiin käyttöön määräajat tiettyjä uusiutuvan energian teknologioita koskevalle lupamenettelylle ja annettiin jäsenvaltioille mahdollisuus vapauttaa tietyin edellytyksin joistakin ympäristövaatimuksista uusiutuvan energian hankkeita sekä energianvarastointi- ja sähköverkkohankkeita, jotka ovat tarpeen uusiutuvan energian integroimiseksi sähköjärjestelmään. Lisäksi tarkistetulla direktiivillä uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä⁷, jäljempänä 'uusiutuvan energian direktiivi', otettiin vuonna 2023 käyttöön uusiutuvaa energiaa koskeville hankkeille uusi kattava lupakehys, jossa on lyhyemmät määräajat ja yksinkertaisemmat säännöt. Direktiiviin sisältyi myös kartoitusvelvoitteita ja velvoite nimetä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita, joilla hankkeista aiheutuvien ympäristövaikutusten odotetaan olevan vähäisiä, mikä mahdollistaa yksinkertaistetun lupamenettelyn tällaisilla alueilla toteutettaville hankkeille. Tarkistettuun uusiutuvan energian direktiiviin sisältyi myös vapaaehtoisia toimenpiteitä, joilla otetaan käyttöön nopean kehittämisen alueita infrastruktuurihankkeille, jotka on näillä alueilla vapautettu tietyin edellytyksin ympäristövaikutusten arvioinnista.

Näiden toimenpiteiden käyttöönotto on johtanut myönteisiin käytännön tuloksiin. Esimerkiksi Saksa on soveltanut neuvoston asetuksen toimenpiteitä laajasti, erityisesti sen vapaaehtoisia toimenpiteitä, mikä on nopeuttanut lupien myöntämistä huomattavasti. Vuonna 2024 Saksa hyväksyi maatuulivoiman kapasiteetin kasvattamisen noin 14–15 gigawatilla⁷⁷, mikä merkitsee 85 prosentin lisäystä edelliseen vuoteen verrattuna ja lähes vastaa Eurooppaan samana vuonna asennetun uuden tuulivoiman kokonaiskapasiteettia. Myös tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin toimenpiteillä voidaan havaita olevan myönteisiä vaikutuksia. Uusiutuvaa energiaa ja siihen liittyvää infrastruktuuria koskevien hankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamisesta annetun komission suosituksen ja ohjeiden täytäntöönpanon seurantatutkimus⁸ osoittaa, että jäsenvaltiot ovat toteuttaneet suosituksen täytäntöönpanemiseksi yhteensä 1 198 toimenpidettä, joista 901 toimenpidettä eli 75 prosenttia kaikista lasketuista toimenpiteistä oli suosituksen kanssa joko kohtalaisesti tai vahvasti yhdenmukaisia.

Neuvoston asetuksella ja tarkistetulla uusiutuvan energian direktiivillä käyttöön otetuista toimenpiteistä huolimatta kaikissa jäsenvaltioissa on yhä lupien myöntämiseen liittyviä pullonkauloja eikä hankkeiden käyttöönoton nopeutuminen aina näy käytännön tasolla, kuten

⁵ Neuvoston asetus (EU) 2022/2577, annettu 22 päivänä joulukuuta 2022, kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi, EUVL L 335, 29.12.2022, s. 36.

⁶ Neuvoston asetus (EU) 2024/223, annettu 22 päivänä joulukuuta 2023, kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2022/2577 muuttamisesta.

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2413, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta.

⁸ <https://op.europa.eu/fi/publication-detail/-/publication/834f011b-e464-11ef-be2a-01aa75ed71a1>.

vahvistettiin myös lupamenettelyjä koskevassa täytäntöönpanovuoropuhelussa, jonka energia- ja asuntoasioista vastaava komission jäsen järjesti 11. kesäkuuta 2025⁹.

Tilanteen taustalla on monia tekijöitä. Tarkistetussa uusiutuvan energian direktiivissä ei ensinnäkään otettu täysin huomioon kaikkia seikkoja, jotka viivästyttävät uusiutuvien energialähteiden lupien myöntämistä ja integrointia, kuten lupien hidasta myöntämistä verkoille, varastoinnille ja latausasemille, menettelyjen rajallista digitalisointia eikä yleistä hyväksyntää. Toiseksi tarkistettuun uusiutuvan energian direktiiviin sisältyi vain osa neuvoston asetuksen toimenpiteistä, ja siitä puuttui useita asetuksella säädettyjä tärkeitä toimenpiteitä, joiden soveltaminen on lakannut ja joilla esimerkiksi laajennettiin uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden etusija-asemaa ympäristönäkökohtien ulkopuolelle ja virtaviivaistettiin tiettyjen ympäristösääntöjen noudattamista. Kolmanneksi, vaikka uusiutuvan energian direktiivin lupien myöntämistä koskevien asiaankuuluvien säännösten kansalliseksi lainsäädännöksi saattamisen määräajat olivat heinäkuussa 2024 ja toukokuussa 2025, saatavilla olevat tiedot osoittavat, että sääntöjen täytäntöönpanon tulokset vaihtelevat jäsenvaltioiden välillä ja niiden soveltaminen on puutteellista. Nykyisen kehyksen täytäntöönpano kaikilta osin on edelleen käynnissä, mutta sidosryhmien saama palaute osoittaa, että jopa niissä jäsenvaltioissa, joissa nykyinen kehys on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sitä pannaan täytäntöön, on pullonkauloja, jotka haittaavat lupien nopeaa myöntämistä uusiutuvaa energiaa koskeville hankkeille sekä hankkeiden käyttöönottoa. Hankkeiden toteuttamista hidastavien pitkien lupamenettelyjen voidaan näin ollen katsoa johtuvan paitsi nykyisen kehyksen epätäydellisestä ja puutteellisesta täytäntöönpanosta jäsenvaltioissa myös seikoista, joita ei ole otettu kattavasti huomioon nykyisessä unionin oikeudellisessa kehyksessä: liian pitkistä ympäristöarvioinneista, yleisen hyväksynnän puutteesta, menettelyjen rajallisesta digitalisoinnista, kansallisten lupaviranomaisten riittämättömistä resursseista, lupamenettelyyn osallistuvien viranomaisten välisten koordinoitumekanismien puutteesta sekä kaikentyypistä varastointia ja latausasemia koskevien sääntöjen puutteesta.

Unionin tasolla ei ole tällä hetkellä kattavaa energiainfrastruktuuria koskevaa lupajärjestelmää. Asetuksella Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista (”TEN-E-asetus”) otetaan käyttöön sääntöjä, jotka koskevat lupien myöntämistä unionin yhteistä etua koskevien hankkeiden ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden luetteloihin sisältyville infrastruktuurihankkeille, mutta asetusta ei kata muuta infrastruktuuriomaisuutta. Vedyn ja hiilettömän kaasun markkinoiden lainsäädäntöpakettiin¹⁰ sisältyvällä kaasumarkkinadirektiivillä¹¹ otettiin käyttöön yleisiä vaatimuksia, jotka koskevat vety- ja kaasuvaroihin liittyviä lupia, mukaan lukien lupamenettelyitä. Sähköverkoille sen sijaan ei ole eurooppalaista kehystä. Kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa ja Draghin raportissa on todettu, että energiainfrastruktuurin käyttöönottoastetta on nostettava uusiutuvien energialähteiden käyttöönoton nopeuttamiseksi, unionin verkon häiriönsietokyvyn parantamiseksi ja energiakustannusten pienentämiseksi. Yhtenäisen

⁹ Uusiutuvan energian hankkeiden ja niihin liittyvän infrastruktuurin lupamenettelyjä koskeva täytäntöönpanovuoropuhelu komission jäsen Jørgensenin kanssa – Euroopan komissio, https://energy.ec.europa.eu/events/implementation-dialogue-permitting-renewable-energy-projects-and-related-infrastructure-commissioner-2025-06-11_fi.

¹⁰ Euroopan komissio, Energia, ”Vedyn ja hiilettömän kaasun markkinoiden lainsäädäntöpaketti”, https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/hydrogen-and-decarbonised-gas-market_fi.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, EUVL L, 2024/1788.

eurooppalaisen kehyksen puuttuminen haittaa tähän tarpeeseen vastaamista. Sähkömarkkinadirektiivin lupajärjestelmä saatetaan näin ollen tällä ehdotuksella ajan tasalle, jotta tällä hetkellä riittämättömästi huomioitua siirto- ja jakeluinfrastruktuuria koskevia vaatimuksia voidaan määritellä. Sähkömarkkinadirektiiviin tehdyillä muutoksilla otettiin käyttöön lupaviranomaisten kapasiteettiin, lisätietopyyntöjen määräaikojen umpeutumiseen, hiljaisen hyväksynnän menettelyyn hallinnollisissa päätöksissä ja digitalisointiin liittyviä lisävaatimuksia, jotka on otettava huomioon kaasumarkkinadirektiivissä.

Kun tarkastellaan edelleen pitkinä jatkuvien lupamenettelyjen syitä, ympäristöarviointien on toistuvasti todettu olevan viivytyksille alttein vaihe. On arvioitu, että ylipäänsä hankkeiden (muidenkin kuin uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden) ympäristövaikutusten arviointi (YVA) kestää yleisesti keskimäärin noin 20,6 kuukautta¹², mikä vaikuttaa mahdollisuuteen noudattaa tarkistetussa uusiutuvan energian direktiivissä säädettyjä lupamenettelyjen määräaikoja. Verkkopakettia¹³ koskevassa julkisessa kuulemisessa suurin osa vastaajista kannatti ympäristöarviointien yksinkertaistamista ja virtaviivaistamista. Tarkistetulla uusiutuvan energian direktiivillä otettiin käyttöön kohdennettuja toimenpiteitä tiettyjen ympäristövelvoitteiden helpottamiseksi, mutta uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden käyttöönoton nykytilanne ja ympäristöarviointien keskimääräinen kesto edellyttävät lisätoimenpiteitä tältä osin.

Se, että jäsenvaltioiden kansalliset viranomaiset noudattavat heikosti lupien myöntämisen määräaikoja, haittaa tarkistettuun uusiutuvan energian direktiiviin sisältyvää lupamenettelyjen keston rajoittamistavoitetta. Uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden ja muiden etujen välisiin ristiriitoihin liittyvä epävarmuus ja selkeiden sääntöjen puute johtavat lupien hitaaseen myöntämiseen ja oikeudellisiin haasteisiin. Hyvin pienten hankkeiden lupamenettelyt ylläpitävät tarpeetonta byrokratiaa, joka viivästyttää niiden käyttöönottoa, jolloin niiden liittäminen verkkoon viivästyy edelleen perusteettomasti. Tehottomat ja tuloksettomat julkisen osallistumisen prosessit johtavat hallinnollisten ja oikeudellisten haasteiden muodossa ilmenevään vastustukseen ja pidentävät täytäntöönpanoa edelleen. Kansallisten lupaviranomaisten rajalliset resurssit mainitaan säännöllisesti yhtenä merkittävimmistä lupamenettelyjen viivästyminen vaikuttavista tekijöistä. Uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden lupamenettelyt edellyttävät lisäksi usein useita (yhtäaikaisia tai peräkkäisiä) lupia eri viranomaisilta, ja koordinoitimekanismien puute on merkittävä pullonkaula, joka hidastaa menettelyjä. Viranomaiset eivät ole kehittäneet hakemusten digitaalisia käsittelyresursseja tarpeeksi eivätkä käytä niitä riittävästi, ja eri lupaviranomaisten käyttämien digitaalisten lupavälineiden integroinnin puute aiheuttaa sekaannuksia ja tehottomuutta, mikä haittaa lakisääteisten määräaikojen täytäntöönpanoa. Asiaankuuluvien ympäristötietojen ja geologisten tietojen riittämätön saatavuus voi olla este hankkeiden toteuttajille, kun ne valmistelevat uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden sekä verkko- ja varastointi-infrastruktuurihankkeiden ympäristölupahakemuksia. Lisäksi tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin mukaiset sähkön varastointia koskevat lupasäännöt ovat suppeita ja kattavat vain samalla paikalla sijaitsevat energiavarastot, eivät varastointia yleensä eivätkä hankkeiden hybridisaatiota, vaikka niillä on järjestelmän joustavuuden kannalta yhä suurempi merkitys. Epäselvyydet, jotka liittyvät lupien myöntämiseen sähköisen liikkumisen latausasemille, aiheuttavat niin ikään kohtuutonta monimutkaisuutta ja viivästyksiä. Tällä

¹² ”Collection of information and data on the implementation of the revised Environmental Impact Assessment (EIA) Directive (2011/92/EU) amended by 2014/52/EU – Final report”, Milieun, COWI:n ja Eunomian loppuraportti Euroopan komissiolle, maaliskuu 2024, s. 25.

¹³ https://energy.ec.europa.eu/news/commission-collects-views-preparation-european-grids-package-2025-05-13_fi.

ehdotuksella pyritään puuttumaan seuraavasti lupamenettelyissä havaittuihin pullonkauloihin, jotka vaikuttavat uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin ja energiainfrastruktuuriin, kuten sähkö- ja kaasuverkkoihin, varastoihin ja latausasemiin, jotka ovat välttämättömiä uusiutuvan energian sisällyttämiseksi energiajärjestelmään:

1. Määräaikoja lyhennetään ja lupamenettelyjen tarpeettomia viivästyksiä vältetään.
2. Neuvoston asetuksen (EU) 2022/2577 säännökset otetaan mukaan kohdennetuin muutoksin.
3. Ympäristösääntöjen soveltamiseen kohdennettua joustavuutta lisätään.
4. Unionin tasolla otetaan käyttöön sähköverkoja koskeva lupajärjestelmä, joka perustuu kaasumarkkinadirektiivin mukaiseen kaasu- ja vetyomaisuuteen liittyvien lupien myöntämiseen ja on uusiutuvan energian direktiivin ja TEN-E-asetuksen mukainen.
5. Yleisen lupajärjestelmän johdonmukaisuus varmistetaan EU:n tasolla muuttamalla vetyvaroihin sovellettava lupajärjestelmä vastaamaan sähköinfrastruktuuriin sovellettavaa lupajärjestelmää.

Tämä ehdotus sisältää rajattuja ja kohdennettuja, ehdotuksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta ehdottoman välttämättömiä muutoksia uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä 11 päivänä joulukuuta 2018 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin (EU) 2018/2001. Direktiivin (EU) 2018/2001 mahdolliset muut muutokset eivät kuulu miltään osin tämän ehdotuksen soveltamisalaan ja tavoitteisiin. Sellaisten muutosten tarvetta voidaan tarvittaessa arvioida uusiutuvan energian kehystä koskevan aloitteen valmistelun yhteydessä; kehys on osa komission vuoden 2026 työohjelman liitteessä I mainittua tulevalle vuosikymmenelle tarkoitettua energiaunionipakettia. Komissio tekee rakentavaa yhteistyötä lainsäätäjien kanssa varmistaakseen, että tämän ehdotuksen lainsäädäntöprosessissa säilyy sen olennainen tavoite kokonaisuudessaan ja vääristymättä.

• **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tämä ehdotus on seurausta siitä, että komission on sitoutunut kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa¹⁴ ehdottamaan eurooppalaista verkkopakettia, joka koostuu lainsäädännöllisistä ja muista kuin lainsäädännöllisistä toimenpiteistä, joilla virtaviivaistetaan lupien myöntämistä muun muassa uusiutuvan energian tuotannolle, verkoille, varastointi-infrastruktuurille ja henkilö- ja kuorma-autojen latausasemille.

Tämä ehdotus on johdonmukainen myös nykyisten, tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin mukaisten lupatoimenpiteiden täytäntöönpanon kanssa, mukaan lukien osaksi kansallista lainsäädäntöä saattamisen tarkistukset sekä jäsenvaltioiden auttaminen niiden tehokkaassa täytäntöönpanossa. Euroopan tuulivoimaa koskevalla toimintasuunnitelmalla sekä otettiin käyttöön kattava joukko toimia (Accele-RES-täytäntöönpanosuunnitelma) että vahvistettiin niitä edelleen sen varmistamiseksi, että hyvät lupakäytännöt pannaan täytäntöön asianmukaisesti ja muutettu uusiutuvan energian direktiivi saatetaan oikea-aikaisesti osaksi kansallista lainsäädäntöä. Toimiin sisältyi hyvien käytäntöjen vaihto eri foorumeilla,

¹⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma Energiaunionimme todellisen arvon hyödyntäminen kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian varmistamiseksi kaikille eurooppalaisille”, COM(2025) 79 final.

kahdenvälinen tuki jäsenvaltioille, uusiutuvan energian direktiivin täytäntöönpanoa koskevan verkkopohjaisen kysymys- ja vastausvälineen perustaminen ja parantaminen, meneillään oleva työ direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä, suunnitteluun ja lupa- ja ympäristölainsäädäntöön liittyvien suositusten ja ohjeiden hyväksyminen, tuki jäsenvaltioille teknisen tuen välineen kautta lupamenettelyjen uudistamiseen sekä tuki lupamenettelyjä koskeviin investointeihin ja uudistuksiin elpymis- ja palautumistukivälineen ja Life-ohjelman Siirtyminen puhtaaseen energiaan - ohjelman vuosien 2024 ja 2025 ehdotuspyyntöjen kautta. Kuten kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa ilmoitettiin, komissio laajentaa Accele-RES-täytäntöönpanosuunnitelmaa hyödyntämällä lupa-asioita käsittelevän asiantuntijaryhmän ja yhtenäisen toiminnan (CA-RES) koko potentiaalia, vahvistamalla parhaiden käytäntöjen vaihtoa ja esteiden tunnistamista, päivittämällä lupamenettelyjä koskevan verkkopohjaisen ohjausvälineen ja tukemalla teknisen tuen välineen käyttöä.

Ehdotus on johdonmukainen sähkömarkkinadirektiivin kanssa ja noudattaa sekä direktiivin lähestymistapaa uutta kapasiteettia koskeviin lupamenettelyihin että vedyn ja hiilettömän kaasun markkinoiden lainsäädäntöpaketin¹⁵ lähestymistapaa lupamenettelyihin, minkä lisäksi tilaisuutta hyödyntäen ehdotuksella nopeutetaan lupien myöntämistä siirto- ja jakeluverkkojen kunnostamis-, nykyaikaistamis- ja päivittämishankkeille.

Ehdotus on johdonmukainen myös kaasumarkkinadirektiivipakettiin sisältyvien lupamenettelyjen muutosten osalta, ja ehdotuksessa esitetään vain lisämuutoksia, joiden ei pitäisi vaikuttaa pakettiin alun perin sisältyvien toimenpiteiden saattamiseen osaksi kansallista lainsäädäntöä.

Ehdotus on johdonmukainen myös sellaisten infrastruktuurihankkeiden lupajärjestelmän kanssa, jotka ovat saaneet TEN-E-asetuksen nojalla yhteistä tai keskinäistä etua koskevan hankkeen aseman. Tällä ehdotuksella luodaan yleinen järjestelmä rakenteille, jotka eivät ole saaneet asetuksen nojalla kumpaakaan asemaa, ja samalla luodaan lupamenettelyjen nopeuttamiselle kehys, joka perustuu TEN-E-asetuksen nojalla keskeisiksi määriteltyihin infrastruktuurihankkeisiin sovellettavaan tiukempaan kehykseen.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Tämä ehdotus on johdonmukainen suhteessa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman tavoitteeseen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 55 prosenttia vuoteen 2030 mennessä, eurooppalaisen ilmastolain veloitteeseen saavuttaa ilmastonutraalius vuonna 2050 sekä puhtaan teollisen kehityksen ohjelman tavoitteisiin varmistaa kohtuuhintaisen energian saatavuus Euroopan teollisuudelle, pienentää energialaskuja ja nopeuttaa puhtaan energian ja valmistuksen käyttöönottoa, mukaan sen lukien keskeiseen tulosindikaattoriin eli uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteetin lisäämiseen vuosittain 100 gigawatilla vuoteen 2030 asti.

Draghin raportissa¹⁶ vaadittiin lupamenettelyjen ja hallinnollisten menettelyjen yksinkertaistamista ja virtaviivaistamista sekä koordinoitua strategista lähestymistapaa rajat ylittävään infrastruktuurin kehittämiseen unionin ja jäsenvaltioiden välillä. Neuvosto kehotti komissiota ehdottamaan vahvistettua kehystä verkkojen suunnittelua ja käyttöönottoa varten, jotta ne olisivat unionin tavoitteiden mukaisia. Neuvosto pyysi 16. kesäkuuta 2025

---

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, EUVL L, 2024/1788, etenkin 8 artikla.

¹⁶ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_fi#paragraph_47059.

antamissaan päätelmissä¹⁷ komissiota ehdottamaan Euroopan verkkoja koskevaa pakettia, joka koostuu toimenpiteistä, joiden tavoitteena on muun muassa yksinkertaistaa verkkoja koskevia unionin sääntöjä, integroida unionin, alueelliset ja kansalliset tarpeet, varmistaa hankkeiden toteuttaminen, kehittää tehokkaita kustannusten jakojärjestelmiä rajatylittävälle yhteistä etua koskeville keskeisille hankkeille ja arvioida tarvetta esittää uusia lainsäädäntöehdotuksia energiainfrastruktuurin lupamenettelyjen nopeuttamiseksi.

Ehdotus asetukseksi ympäristöarviointien nopeuttamisesta ja virtaviivaistamisesta hyväksyttiin [xxxx]¹⁸. Ehdotuksessa esitetään ympäristölainsäädännön yksinkertaistamiseksi useita toimenpiteitä, jotka koskevat suunnitelmiin, ohjelmiin ja hankkeiden ympäristöarviointeihin liittyvää digitalisaatiota, tietojen saatavuutta, julkisten kuulemisten virtaviivaistamista ja oikeusriitoja. Verkkopaketin ympäristölainsäädäntöön liittyvät ehdotetut toimenpiteet kohdennetaan uusiutuvaa energiaa ja infrastruktuuria koskeviin hankkeisiin, ja ne ovat yhteensopivia ympäristöarviointien nopeuttamista ja virtaviivaistamista koskevassa asetusehdotuksessa esitettyjen yleisten yksinkertaistamistoimenpiteiden kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISSUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

• Oikeusperusta

Ehdotuksella on kaksi oikeusperustaa:

– Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 194 artiklan 2 kohta, joka muodostaa oikeusperustan ehdotuksille toimenpiteistä uusiin ja uusiutuviin energialähteisiin perustuvien energiamuotojen kehittämiseksi ja energiamarkkinoiden toimivuuden varmistamiseksi, jotka ovat SEUT-sopimuksen 194 artiklan 1 kohdan c ja a alakohtien mukaan unionin energiapolitiikan tavoitteita.

Tätä oikeusperustaa tarvitaan uusiutuvan energian direktiivin, sähkömarkkinadirektiivin ja kaasumarkkinadirektiivin muuttamiseksi.

– SEUT-sopimuksen 192 artiklan 1 kohta, joka muodostaa unionin ympäristöpolitiikan oikeusperustan. Tätä oikeusperustaa tarvitaan, jotta tiettyihin unionin ympäristösääntöihin voidaan ottaa käyttöön kohdennettuja mukautuksia, joilla nopeutetaan uusiutuvan energian ja energiainfrastruktuurihankkeiden lupamenettelyjä.

Tässä ehdotuksessa esitetyt toimenpiteet liittyvät edellä mainittuihin aloihin. Toimenpiteillä pyritään edistämään uusiutuvan energian nopeampaa käyttöönottoa ja integrointia nopeuttamalla uusiutuvan energian tuotantoa, siirto- ja jakeluverkkoja sekä varastointia ja latausasemia koskevien hankkeiden lupamenettelyjä. Toimenpiteet sivuavat myös ympäristöarviointeja koskevia sääntöjä osana keinoja, joilla lupamenettelyjä pyritään yksinkertaistamaan ja nopeuttamaan.

• Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Ehdotettujen muutosten tavoitteena on helpottaa uusiutuvan energian integrointia energiajärjestelmään yksinkertaistamalla ja lyhentämällä lupamenettelyjä, jotka koskevat uusiutuvan energian tuotantoa, siirto- ja jakeluverkkoja, varastointia ja latausasemia.

¹⁷ Euroopan unionin neuvosto, asiak. 10279/25.

¹⁸ [viittaus ympäristöarviointien nopeuttamisesta annettuun asetukseen].

Ehdotetut muutokset ovat **toissijaisuusperiaatteen** mukaisia, koska tällaista tavoitetta edistetään unionin tason toimilla tehokkaammin kuin kansallisen tason toimilla.

EU:n toimien tarve

EU:n energiavoitteiden saavuttaminen ilman uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevia lisätoimia EU:n tasolla ei olisi kustannustehokasta. EU:n tason toimia tarvitaan, jotta jäsenvaltioille voidaan tarjota oikeat kannustimet energiasiirtymän koordinoituun nopeuttamiseen kohti sellaista energijärjestelmää, joka on aiempaa energiatehokkaampi ja perustuu pitkälti uusiutuviin energialähteisiin. Tarkistettu uusiutuvan energian direktiivi sisältää jo säännöksiä uusiutuvan energian, samalla paikalla sijaitsevien varastojen ja niihin liittyvien verkkojen sallimisesta. Lisäksi kaasumarkkinadirektiiviin sisältyy jo lupamenettelyjä koskeva säännös, jossa vahvistetaan kaasu- ja vetyomaisuuden lupia koskevat vaatimukset. Lopuksi sähkömarkkinadirektiiviin sisältyy lupamenettelyjä koskeva säännös, joka tosin kattaa vain uutta kapasiteettia koskevat menettelyt. EU:n tason toimia tarvitaan, jotta tätä sääntelykehystä voidaan edelleen parantaa koordinoitusti siten, että käyttöön otetaan aiempaa nopeampia lupamenettelyjä uusiutuvia energialähteitä, verkkoja, varastointia ja latausasemia varten sekä varmistetaan jäsenvaltioiden välinen yhdenmukaisuus ja energiaunionin moitteeton toiminta. Eri jäsenvaltioiden erilaiset energiapolitiikat huomioon ottaen tarvittava lisäys uusiutuvan energian käyttöönotossa voidaan todennäköisemmin saavuttaa vankkaan hallintokehukseen tukeutuvilla EU:n tason toimilla kuin pelkästään kansallisilla tai paikallisilla toimilla.

EU:n tason lisäarvo

EU:n tasolla toteutettavat tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin mukaiset uusiutuvaa energiaa koskevat toimet ja sähkömarkkinadirektiivin ja kaasumarkkinadirektiivin mukaiset verkkoja koskevat toimet tuottavat lisäarvoa, sillä ne ovat tehokkaampia ja vaikuttavampia kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimet, ja niiden tarjoaman yhtenäisemmän lähestymistavan ansiosta unionin energijärjestelmässä tarvittava siirtymä voidaan toteuttaa yhteensovitusti. Niiden avulla varmistetaan kasvihuonekaasupäästöjen ja saasteiden nettovähennys, suojellaan biologista monimuotoisuutta, saadaan käyttöön sisämarkkinoiden tarjoamat edut sekä hyödynnetään mittakaavaetuja ja Euroopan teknologiayhteistyötä täysimääräisesti, ja niihin liittyvät EU:n laajuiset sääntelypuitteet tarjoavat sijoittajille ennakoitavuutta. Yhdistämällä EU:n tason ja jäsenvaltioiden tason toimet voidaan poistaa monia julkisten ja yksityisten investointien esteitä, mikä täydentää ja vahvistaa kansallisia ja paikallisia toimia.

Ehdotuksen tavoitetta ei voida saavuttaa yhtä tehokkaasti kansallisilla toimenpiteillä. Ehdotuksella annetaan samalla jäsenvaltioille laaja harkintavalta säännellä lupakehystensä yksityiskohtia. Ehdotuksen lähestymistapa suuntautuu ylhäältä alaspäin, mutta ehdotuksella myös säilytetään ja vahvistetaan toimivaltaa kansallisella tasolla, minkä vuoksi sen katsotaan noudattavan toissijaisuusperiaatetta.

• **Suhteellisuusperiaate**

Aloite on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Kun otetaan huomioon Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen aiheuttama meneillään oleva geopoliittinen tilanne ja tarve lisätä energiaturvallisuutta ja EU:n kilpailukykyä, on selvästi tarpeen toteuttaa lisätoimia, joilla nopeutetaan uusiutuvien energialähteiden ja sitä kautta sähköverkkojen, vedyn tuotantolaitosten ja vetyjärjestelmäinfrastruktuurin käyttöönottoa. Ehdotetut toimenpiteet auttavat parantamaan energiainfrastruktuurin, uusiutuvan energian, varastoinnin ja latausasemien aiempaa nopeampaa ja kohdennetumpaa kehittämistä tehokkaasti ja

aiheuttamatta merkittäviä kustannuksia verkonhaltijoille/hankkeiden toteuttajille ja jäsenvaltioille, kansallisille sääntelyviranomaisille ja energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyövirastolle. Ehdotukseen löydettyä tasapainoa velvoitteiden ja jäsenvaltioille tavoitteiden saavuttamiseksi jätetyn joustovaran välillä pidetään asianmukaisena, kun otetaan huomioon, että on välttämätöntä saavuttaa vuoden 2030 ilmasto- ja energiatavoitteet ja eurooppalaisessa ilmastolaissa asetettu ilmastoneutraaliustavoite sekä kiireellisesti vähentää unionin energiariippuvuutta ja alentaa energian hintoja.

Direktiivin (EU) 2018/2001 muutos rajoittuu siihen, mitä pidetään tarpeellisena uusiutuvan energian tuotantoa, siirto- ja jakeluverkkoja sekä varastointia ja latausasemia koskevien hankkeiden lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja virtaviivaistamiseksi edelleen sekä uusiutuvan energian käyttöönoton ja sen integroinnin nopeuttamiseksi. Infrastruktuurin suunnittelun osalta direktiiviin (EU) 2019/944 tehtävät muutokset rajoittuvat yhteen artiklaan, joka liittyy läheisesti unionin laajuiseen kymmenvuotiseen verkon kehittämissuunnitelmaan ja siten aiheeseen liittyviin TEN-E-asetuksen muutoksiin. Muutoksilla pyritään selventämään direktiivin ja TEN-E-asetuksen välisiä yhteyksiä ja yhdenmukaistamaan sanamuoto kaasupaketilla (direktiivi (EU) 2024/1788) tehtyjen muutosten kanssa.

Myös vaikutustenarviointiin (kohta 7.4) sisällytettiin erityinen suhteellisuutta koskeva osio kaikkien tarkasteltujen vaihtoehtojen osalta. Ehdotus perustuu toimintavaihtoehtoon 2, jonka katsotaan olevan oikeassa suhteessa ongelman luonteeseen, ja keskittyy nykyisten prosessien virtaviivaistamiseen ja tarjoamalla uusia aineellisia välineitä, joiden katsotaan olevan tehokkaita tämän aloitteen tavoitteiden saavuttamiseksi.

• **Toimintatavan valinta**

Tämä ehdotus on direktiivi seuraavien direktiivien muuttamisesta:

- Direktiivi (EU) 2018/2001 uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä, jota muutetaan vahvistamalla direktiivin lupiin liittyviä säännöksiä (2, 15 c ja 15 d artikla sekä 16–17 artikla).
- Direktiivi (EU) 2019/944 sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, jota muutetaan vahvistamalla lupamenettelyjä koskevaa säännöstä (8 artikla) erityisillä lupien myöntämistä nopeuttavilla toimenpiteillä sekä ottamalla käyttöön toimenpiteitä vaihtoehtoisten ratkaisujen tunnistamiseen ja korvaavien toimenpiteiden käyttöönottoon sovellettaessa direktiiveissä 92/43/ETY, 2000/60/EY ja 2009/147/EY säädettyä poikkeusta (8 a artikla).
- Direktiivi (EU) 2024/1788 uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, jota muutetaan varmistamalla sen lupamenettelyjä koskevan säännöksen (8 artikla) ja direktiivin (EU) 2019/944 lupamenettelyjä koskevan säännöksen välinen johdonmukaisuus.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

• **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Koska ehdotetut muutokset olivat kohdennettuja ja direktiiviä (EU) 2018/2001 muutettiin hiljattain vuonna 2023, jälkiarviointia ei ollut mahdollista tehdä. Vaikutustenarvioinnin liitteenä on täytäntöönpanokertomus, jossa keskityttiin tärkeimpiin lupasäännöksiin, jotka

ovat myös osa tätä ehdotusta. Määräajat tämän direktiivin suunnittelua ja lupamenettelyjä koskevien säännösten saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä vahvistettiin pääasiassa heinäkuuksi 2024 mutta myös toukokuuksi 2025 (15 b, 15 c ja 16 a artikla), ja uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämisen täytäntöönpanopäiväksi vahvistettiin 21. helmikuuta 2026. Kertomus sisälsi näin ollen alustavia tuloksia, jotka kerättiin sellaisten voimassa olevien sopimusten kautta, jotka koskevat lupakehyksen saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa. Sidosryhmien saamat palautteet osoittavat, että jopa jäsenvaltioissa, joissa nykyinen kehys on saatettu osaksi kansallista lainsäädäntöä ja pantu täytäntöön, on edelleen pullonkauloja, jotka hidastavat lupien myöntämistä ja käyttöönottoa. Ehdotetut toimenpiteet koskevat tästä syystä pääasiassa kysymyksiä, joita ei käsitelty vuoden 2023 muutoksessa tai joita käsiteltiin siinä vain osittain ja jotka siten täydentävät voimassa olevia toimenpiteitä, ja useimmissa tapauksissa nykyiseen kehykseen tehdään vain vähän muutoksia.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Paremmen sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti komissio järjesti 13. toukokuuta ja 5. elokuuta 2025 välisenä aikana kattavan avoimen julkisen kuulemisen ”Kerro mielipiteesi” - verkkosivustolla. Kuulemisessa käsiteltiin seuraavia aiheita: i) TEN-E-asetuksen yleinen toimivuus, ii) EU:n infrastruktuurisuunnittelu, iii) sähköverkon suunnittelu kansallisella tasolla, iv) sähköverkon vastaanottokapasiteetti, v) lupien myöntäminen, vi) verkkoinfrastruktuuri-investoinnit, vii) toimitusketjut, viii) digitalisaatio ja häiriönsietokyky ja ix) yksinkertaistaminen.

Kuulemiseen saatiin yhteensä 197 vastausta. Lisäksi kuulemisen asiointisähköpostiosoitteeseen saatiin kaksi sähköpostia. Avoimen julkisen kuulemisen jokaiseen monivalintakysymykseen vastattiin 197 kertaa, mikä tarkoittaa, että jokainen vastaaja vastasi kaikkiin kysymyksiin. Joissain kysymyksissä vastaajia pyydettiin ilmoittamaan viiden kohdan asteikolla, missä määrin he olivat samaa tai eri mieltä väittämistä. Asteikko oli: i) täysin eri mieltä ii) jokseenkin eri mieltä, iii) neutraali, iv) jokseenkin samaa mieltä, v) täysin samaa mieltä. Valittavissa oli myös vaihtoehto ”en tiedä”.

Noin kolmannes vastaajista (34 prosenttia, yrityksistä 36 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 37 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 14 prosenttia ja viranomaisista 10 prosenttia) ilmoitti, että Euroopan laajuisia energiaverkkoja koskevan asetuksen lupasäännökset eivät ole selkeitä eivätkä helppoja panna täytäntöön, 16 prosenttia oli neutraaleja ja 34 prosenttia epävarmoja. Valtaosa eli 83 prosenttia vastaajista (yrityksistä 92 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 83 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 29 prosenttia, viranomaisista 70 prosenttia) kannatti ympäristöarviointien yksinkertaistamista ja virtaviivaistamista (vain viisi prosenttia suhtautui neutraalisti ja viisi prosenttia oli epävarmoja). Vastaavasti 82 prosenttia vastaajista (yrityksistä 83 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 81 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 79 prosenttia ja viranomaisista 80 prosenttia) oli sitä mieltä, että lupamenettelyt olisi digitalisoitava täysin (vain seitsemän prosenttia suhtautui neutraalisti ja yhdeksän prosenttia oli epävarmoja). Lisäksi 77 prosenttia vastaajista (yrityksistä 78 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 85 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 50 prosenttia ja viranomaisista 70 prosenttia) oli sitä mieltä, että verkostoja koskevien lupien myöntämisen määräaikoja olisi lyhennettävä tai että määräaikojen puuttuessa sellaiset olisi vahvistettava, ja vastaajista vain seitsemän prosenttia suhtautui neutraalisti ja yhdeksän prosenttia oli epävarmoja.

Lisäksi 64 prosenttia vastaajista oli samaa mieltä siitä, että varastointiresursseja koskevia lupamenettelyjä olisi yksinkertaistettava (yrityksistä 59 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 81 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 50 prosenttia, viranomaisista 70 prosenttia), ja 13 prosenttia suhtautui neutraalisti ja 18 prosenttia oli epävarmoja. Hieman suurempi osa

(69 prosenttia) kannatti sellaisten lupamenettelyjen yksinkertaistamista, jotka koskevat jakeluverkkohankkeita, pienimuotoisia uusiutuvaa energiaa koskevia hankkeita ja sellaisia toimia kuin käyttötarkoituksen muuttaminen, kunnostaminen ja päivittäminen (yrityksistä 67 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 80 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 50 prosenttia, viranomaisista 60 prosenttia), ja 8 prosenttia suhtautui neutraalisti ja 19 prosenttia oli epävarmoja. Lisäksi 71 prosenttia vastaajista oli samaa mieltä siitä, että hybridihankkeita (joissa yhdistetään erilaisia teknologioita, myös varastointia) ja muita innovatiivisia ratkaisuja koskevia lupamenettelyjä olisi yksinkertaistettava (yrityksistä 72 prosenttia, elinkeinoelämän järjestöistä 85 prosenttia, kansalaisjärjestöistä 43 prosenttia, viranomaisista 60 prosenttia), minkä lisäksi 11 prosenttia suhtautui neutraalisti ja 14 prosenttia oli epävarmoja.

Samaan aikaan järjestettiin kaksi julkista täytäntöönpanovuoropuhelua, joista ympäristöarvioiteja ja lupia käsitelleen vuoropuhelun järjesti komission jäsen Jessika Roswall¹⁹ ja uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden ja niihin liittyvän infrastruktuurin lupia käsitelleen vuoropuhelun järjesti komission jäsen Jørgensen²⁰. Sidosryhmät toivat molemmissa vuoropuheluissa esiin lupamenettelyjen yksinkertaistamisen tarpeen erityisesti ympäristöarviointien yhteydessä sekä tarpeen tehostaa toimia nykyisen EU:n lainsäädännön täytäntöönpanemiseksi ja hyvien käytäntöjen levittämiseksi. Komission jäsen Jørgensenin järjestämässä täytäntöönpanovuoropuhelussa korostettiin myös tarvetta **yksinkertaistaa menettelyjä** edelleen (erityisesti pienimuotoisten hankkeiden, varastoinnin ja päivittämisen yhteydessä), laajentaa **erittäin tärkeän yleisen edun** periaatetta, soveltaa **kohdennettuja vapautuksia** tietystä EU:n lainsäädännöstä, nopeuttaa lupamenettelyjen **digitalisointia** ja parantaa **tietojen saatavuutta**.

Lisäksi äskettäisessä alueiden ja kuntien tilaa koskevassa vuosikertomuksessa²¹ yksi alueiden ja kuntien Euroopalle esittämistä pyynnöistä oli uusiutuviin energialähteisiin liittyvien lupien myöntämisen nopeuttaminen, minkä lisäksi ne huomauttivat, että hallinnolliset viivästykset ovat yksi tärkeimmistä jäljellä olevista esteistä, jotka estävät oikea-aikaisen käyttöönoton. Lisäksi ne pyysivät kehittämään yhdenmukaistetun EU:n laajuisen digitaalisen lupajärjestelmän, jonka ne uskovat vähentävän byrokratiaa ja nopeuttavan lupien paikallista myöntämistä, mikä heijastaa tätä ehdotusta lupamenettelyjen digitalisoinnin ja keskittämisen jatkamisesta.

Vastaukset vahvistivat, että lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja nopeuttamiseksi on ryhdyttävä toimiin. Saatu palaute otetaan hyvin huomioon tässä ehdotuksessa, jolla pyritään löytämään ratkaisuja edellä mainittuihin haasteisiin, joista kysyttäessä suuri osa vastaajista totesi, että lupaprosessia on yksinkertaistettava, nopeutettava ja digitalisoitava.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Komissio teki tämän analyysin erilaisten tiedonsaantikanavien avulla. Vaikutustenarvioinnin liitteenä olevaa täytäntöönpanokertomusta valmisteltaessa tehtiin asiakirjapohjainen oikeudellinen ja poliittinen analyysi. Komissio pani ensinnäkin merkille jäsenvaltioiden kokemukset uusiutuvan energian direktiivin lupsäännösten täytäntöönpanosta; kokemuksia kerättiin huhtikuussa 2023 julkaistun tutkimukseen ”Technical support for RES policy development and implementation – Simplification of permission and administrative

¹⁹ [Ympäristöarvioiteja ja lupia koskeva täytäntöönpanovuoropuhelu – Ympäristö.](#)

²⁰ [Uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden ja niihin liittyvän infrastruktuurin lupia koskeva täytäntöönpanovuoropuhelu komission jäsen Jørgensenin kanssa – Euroopan komissio.](#)

²¹ Euroopan alueiden komitea, ”The state of regions and cities – EU annual report 2025” (lokakuu 2025): [Euroopan unionin alueiden ja kuntien tila | Euroopan alueiden komitea.](#)

procedures for RES installations (RES Simplify)”²². Asiaankuuluvien säädösasiakirjojen lisäksi ensisijainen lähde oli komission oma työ tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin lupia koskevan osan täytäntöönpanossa, mukaan lukien kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskevat tarkastukset. Kesäkuussa 2025 komissiolle esitettiin yhteenveto kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskevien tarkastusten edistymisestä osana ensimmäistä edistymiskertomusta, joka toimitettiin komissiolle voimassa olevan ”Legal assistance to check Member States’ transposition of the amending Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023” - sopimuksen puitteissa. Lisäksi analyysissa arvioitiin käynnissä olevan ”Monitoring progress of measures to streamline permit-granting procedures under revised RED and Emergency Regulation and development of permitting-related KPIs” - tutkimuksen ja sen ensimmäisen väliraportin tuloksia, jotka komissio otti vastaan heinäkuussa 2025, sekä lupamenettelyjen nopeuttamisesta annetun komission suosituksen täytäntöönpanoa koskevan tutkimuksen tuloksia²³. Tämän lisäksi täytäntöönpanokertomusta täydensivät uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden lupamenettelyjä käsittelevän asiantuntijaryhmän kuudessa kokouksessa huhtikuusta 2023 alkaen ja yhdessä sidosryhmätapahtumassa käytyjen keskustelujen tulokset, uusiutuvia energialähteitä koskevan yhtenäisen toiminnan (CA-RES²⁴) puitteissa käytyjen lupamääräysten täytäntöönpanoa koskevien keskustelujen tulokset sekä komission jäsen Jørgensenin kesäkuussa 2025²⁵ järjestämän uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden ja niihin liittyvän infrastruktuurin lupia koskevan täytäntöönpanovuoropuhelun päätelmät. Energiainfrastruktuureihin sovellettavia lupamenettelyjä arvioitiin myös komission tilaamassa ja vuoden 2025 alussa julkaistussa tutkimuksessa ”Study on national permit granting process applicable to energy transmission infrastructure projects with a focus on projects of common interest and projects of mutual interest under Chapter III of Regulation (EU) 2022/869”²⁶. Tutkimuksessa havaittiin muun muassa ympäristöarviointeihin, menettelyjen selkeyteen ja yleiseen hyväksyntään liittyviä puutteita, jotka olisi ratkaistava, jotta voitaisiin edistää olennaisten infrastruktuurihankkeiden oikea-aikaista käyttöönottoa tukevan yhtenäisen ja tehokkaan lupakehyksen luomista.

- **Vaikutustenarviointi**

Ehdotusta varten laadittiin vaikutustenarviointi, ja sääntelyntarkastelulautakunnalta saatiin myönteinen lausunto ja huomautuksia (RSB/RM/cdd - rsb(2025)9584707).

Kolme vaihtoehtoa arvioitiin (ks. alla oleva taulukko):

---

²² Loppuraportti on saatavilla seuraavassa osoitteessa: [”Technical support for RES policy development and implementation – simplification of permission and administrative procedures for RES installations \(RES Simplify\)” – Euroopan unionin julkaisutoimisto.](#)

²³ Euroopan komissio: energian pääosasto, COWI, eclareon & Prognos, ”Monitoring the implementation of the Commission Recommendation and Guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects – Final report”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/2257747>.

²⁴ www.ca-res.eu.

²⁵ Ks. alaviite 18.

²⁶ Euroopan komissio: energian pääosasto, Milieu, Bruggeman, V., Vona, L., Moreira, G. et al., ”Study on national permit granting process applicable to energy transmission infrastructure projects with a focus on projects of common interest and projects of mutual interest under Chapter III of Regulation (EU) 2022/869 – Overview report”, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/2566900>.

Energiainfrastruktuuria, uusiutuvaa energiaa, varastointia ja latausasemia koskevien hankkeiden lupamenettelyjen lyhentäminen ja yksinkertaistaminen	C.1	Voimassa olevan lainsäädännön täytäntöönpanon tukeminen ja ohjauksen antaminen
	C.2	Kohdennetut lainsäädäntömuutokset lupamenettelyjen nopeuttamiseksi
	C.3	Keskitetty EU:n laajuinen koordinoitijärjestelmä tietyistä laajamittaisista energiainfrastruktuurihankkeita varten ("28. oikeusjärjestys")

Parhaaksi arvioitiin toimenpide C.2, joka on tämän ehdotuksen perusta ja sisältää lainsäädäntömuutoksia, joilla nopeutetaan ja yksinkertaistetaan edelleen sellaisten hankkeiden lupamenettelyjä, jotka koskevat rajat ylittäviä, kansallisia siirtoverkkoja ja paikallisia jakeluverkkoja sekä uusiutuvaa energiaa, varastointia ja latausasemia. Muutoksiin voisi sisältyä: 1) Sellaisen EU:n tason kehyksen luominen, joka nopeuttaisi sähkön jakelua, siirtoa ja varastointia ja latausasemia koskevien hankkeiden lupamenettelyjä ja olisi yhdenmukainen vetyinfrastruktuurin lupamenettelyihin sovellettavien EU:n tason säännösten kanssa ja vahvistaisi niitä edelleen, 2) muutokset tarkistettuun uusiutuvan energian direktiiviin ja 3) energiaomaisuuteen kohdistettavien ympäristövaikutusten arviointien yksinkertaistaminen ja virtaviivaistaminen ja tiettyjen hankkeiden vapauttaminen niiden ominaisuuksien vuoksi tietyistä arvioinneista tai niiden osista.

Nykytilanteen mukainen toimintavaihtoehto hylättiin varhaisessa vaiheessa, koska se johtaisi havaittujen ongelmien jatkumiseen tai pikemminkin lisääntymiseen, jolloin ne estäisivät määriteltyjen tavoitteiden saavuttamisen. Vaihtoehtoa 2 pidettiin vaikutusten, tehokkuuden, johdonmukaisuuden, toissijaisuusperiaatteen ja suhteellisuusperiaatteen kannalta parempana kuin vaihtoehtoja 1 ja 3. Seuraavat vaikutukset yksilöitiin:

Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella luodaan selkeät puitteet, joihin sisältyy konkreettiset lyhyemmät määräajat ja yksinkertaisemmat menettelyt uusiutuvia energialähteitä koskevien hankkeiden, verkkojen, varastoinnin ja latausasemien kehittämiseksi, ja ehdotus johtaisi siten hankkeiden läpimenoajan lyhentymiseen ja tuottaisi taloudellisia hyötyjä. Tätä tukee kokemus hätätilanteita koskevalla asetuksella käyttöön otettujen, lupien myöntämistä nopeuttavien sitovien ja valinnaisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta. Saksa on hyödyntänyt asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä laajasti, mikä on nopeuttanut lupien myöntämistä huomattavasti. Hankkeiden täytäntöönpanon viivästymiseen puuttumisen odotetaan tuottavan hyötyjä alentamalla sähkön kokonaistukkuhintoja ja lisäämällä kokonaishyötyä.

Kilpailukyky

Jos Eurooppa voi lyhentää suunnittelu- ja lupamenettelyjä merkittävästi, se voi paitsi saavuttaa suoria taloudellisia hyötyjä myös parantaa yleisesti kilpailuasemaansa suhteessa suoriin kilpailijoihin esimerkiksi teollisuuden kustannustehokkaan sähköistämisen avulla.

Digitalisaatio

Ehdotus edellyttäisi, että jäsenvaltiot jatkavat lupamenettelyjensä digitalisointia integroimalla digitaalisia välineitä, luomalla alustoja, päivittämällä niitä jatkuvasti merkityksellisillä tiedoilla ja kouluttamalla henkilöstönsä käsittelemään uusia digitaalisia elementtejä.

Hallinnollinen rasite

Kansallisten ja paikallisten viranomaisten olisi pantava ehdotuksen toimenpiteet täytäntöön erityisesti seuraavien seikkojen osalta: antamalla lupaviranomaisille kaiken tarvittavan henkilöstön, taidot ja välineet lupahakemusten kasvavan määrän käsittelemiseen; nopeuttamalla lupien myöntämistä ja yksinkertaistamalla tiettyjen hankkeiden ja päivittämisen lupamenettelyjä; ja luomalla digitaalisia alustoja ja työkaluja, jotka toimivat keskitettyinä asiointipisteinä energian siirto- ja jakeluinfrastruktuurille yleensä sekä tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin soveltamisalaan kuulumattomalle varastoinnille ja latausasemille ja joita käytetään lupamenettelyyn ja sellaisten hyötyjen jakojärjestelmien suunnitteluun, jotka mahdollistavat julkisen osallistumisen uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin ja uusiin menettelyihin. Tämä lyhyen aikavälin kustannusvaikutus johtaisi kuitenkin säästöihin, joita saadaan yksinkertaistetuista, yksinkertaisemmista ja nopeammista menettelyistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Sosiaaliset vaikutukset

Ehdotukseen sisältyy lisätoimenpiteitä, joilla vahvistetaan varhaista ja tehokasta julkista osallistumista ja edistetään uudistuvaa energiaa koskevien hankkeiden yleistä hyväksyntää. Toimenpiteisiin sisältyy nimenomaisesti säännöksiä, joilla pyritään lisäämään julkista osallistumista ja siten uusiutuvia energialähteitä koskevien hankkeiden yhteiskunnallista hyväksyntää. Tarkistamalla nykyiset uusiutuvan energian hankkeiden yleistä hyväksyntää koskevat toimenpiteet komissio voi arvioida mahdollisuutta ottaa käyttöön toimenpiteitä, jotka hyödyttävät kuluttajia suoraan tai välillisesti ja joita ovat esimerkiksi hyötyjen jakojärjestelmät ja työpaikkojen luominen.

Ympäristövaikutukset

On olennaisen tärkeää varmistaa energiainfrastruktuurien ja erityisesti sähköverkkojen kehittäminen, jotta energialähteiden yhdistelmään integroidun energian tuotannon osuutta voidaan lisätä ja rajoittamisesta aiheutuvia ympäristöön liittyviä menetyksiä voidaan ehkäistä. Uusiutuvien energialähteiden integrointi auttaa hillitsemään fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, mikä vaikuttaa kahteen merkittävään luonnon monimuotoisuuden häviämistä edistävään tekijään: ilmastonmuutokseen ja ilmansaasteisiin. Ehdotukseen sisältyy toimenpiteitä, joilla pyritään lupien myöntämisen nopeutumiseen ja siten nopeampaan ja laajamittaiseen käyttöönottoon, mikä lisää tilankäyttöä ja vaikuttaa siten ympäristöön, mutta jotka on suunniteltu siten, että ne eivät heikennä ympäristönsuojelun tasoa.

Asiaankuuluvat vaikutukset luontoon ja ihmisen luomaan ympäristöön eivät rajoitu vain kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin kuin hiilidioksidipäästöihin. Vaikutukset ovat vahvasti riippuvaisia käytetystä teknologiasta ja hyödykkeiden sijainnista sekä ympäröivän eläimistön ja kasviston ympäristön tilasta. Vaikutukset on kuitenkin huomioitu, sillä ehdotetuilla toimenpiteillä otetaan käyttöön suojatoimia.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotus ei liity sääntelyn toimivuutta ja tuloksellisuutta koskevaan ohjelmaan (REFIT-ohjelma), mutta se sisältää toimenpiteitä, jotka edistävät yksinkertaistamista ja tehokkuuden parantamista; esimerkiksi lupamääräaikojen lyhentäminen yksinkertaistaa prosessia, selkeyttää nykyistä kehystä ja vähentää hankkeiden vetäjien hallinnollista taakkaa. Ehdotus soveltuu sekä fyysiseen että digitaaliseen ympäristöön. Siihen sisältyy toimenpiteitä, joilla edistetään lupamenettelyjen digitalisointia sekä ympäristöön liittyvien tietojen keräämistä ja levittämistä, jotka ovat kaikki tarpeen asiaankuuluvien arviointien ja lupien tekemiseksi. Näillä digitaalisilla välineillä myös keskitetään menettelyt, jotta helpotetaan kansalaisten ja yritysten pääsyä markkinoille. Kaikissa digitaalisissa ratkaisuisa otetaan huomioon tietosuoja- ja kyberturvallisuuskysymykset EU:n yleisen politiikan mukaisesti.

- **Perusoikeudet**

Euroopan unionin perusoikeuskirjan noudattamisen osalta tämän tarkistuksen yleisenä tavoitteena on yksinkertaistaa ja virtaviivaistaa energiainfrastruktuurin kuten verkkojen, varastoinnin ja latausasemien sekä uusiutuvan energian lupamenettelyjä, jotta uusiutuvan energian integrointia voidaan lisätä ja kasvihuonekaasupäästöjä voidaan vähentää. Tämä on kokonaisuudessaan peruskirjan 37 artiklan mukaista, sillä sen mukaan ympäristönsuojelun korkea taso ja ympäristön laadun parantaminen on sisällytettävä unionin politiikkoihin ja varmistettava kestävä kehityksen periaatteen mukaisesti.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotus ei aiheuta lisäkustannuksia EU:n talousarvioon. Kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskevia tarkastuksia tukevat tutkimukset aiheuttavat vain jonkin verran budjettitarpeita.

Ehdotus koskee uusiutuvien energialähteiden käytön edistämistä koskevan voimassa olevan direktiivin muuttamista, minkä vuoksi siitä ei arvioida aiheutuvan jäsenvaltioille suuria hallinnollisia vaikutuksia tai kustannuksia, koska valtaosa tarvittavista rakenteista ja säännöistä on jo käytössä. Jäsenvaltiot joutuvat vastaamaan kustannuksista pannaan täytäntöön uuden veloitteen luoda digitaalinen, keskitetty alusta kaikkia tarvittavia lupia varten ja perustamaan välittäjän, mutta ajan mittaan nämä investoinnit vähentävät hallintokustannuksia ja työmäärää. Lisäksi menettelyjen yleisen selkeyttämisen odotetaan tuovan jäsenvaltioille merkittäviä kustannussäästöjä. On myös otettava huomioon, että kaikki kustannukset, jotka aiheutuvat uusiutuvan energian käyttöönoton ja integroinnin lisääntymisestä edelleen, tasapainotetaan muilla taloudellisilla, ympäristöön liittyvillä ja sosiaalisilla eduilla, kuten parantamalla toimitusvarmuutta, korvaamalla kolmansista maista tuodut fossiiliset polttoaineet ja parantamalla kestävyyttä ulkoisvaikutuksia vastaan sekä edistämällä hiilinielua ja vähentämällä ilmansaasteita.

Ehdotuksella muutetaan myös nykyisiä ympäristövaikutusten arvioinnista, luonnonvaraisten lintujen suojelusta ja luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettuja direktiivejä. Luonnonvaraisten lintujen suojelusta ja luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettuihin direktiiveihin tehtävistä muutoksista ei aiheudu kustannuksia. Ympäristövaikutusten arviointia koskevista muutoksista joitain kustannuksia aiheuttaa toimenpide, jolla edellytetään kaikki asiaankuuluvat ympäristötiedot sisältävää tietokantaa, joskin joissakin jäsenvaltioissa on jo tällaisia tietokantoja. Muista muutoksista ei arvioida aiheutuvan suuria hallinnollisia vaikutuksia tai kustannuksia, koska valtaosa tarvittavista rakenteista ja säännöistä on jo käytössä.

5. LISÄTIEDOT

• Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Kun lainsäädäntövallan käyttäjät ovat hyväksyneet tämän direktiivin muutosehdotuksen, komissio helpottaa direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ryhtymällä seuraaviin toimenpiteisiin kansalliseksi lainsäädännöksi saattamisen määräaikana:

- Järjestetään kahdenkeskisiä tapaamisia tai puhelinneuvotteluja jäsenmaiden kanssa, mikäli niillä on kysymyksiä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä.
- Annetaan jäsenvaltioille selityksiä ja jäsenvaltioiden edustajille teknistä tukea kyselyjä varten käyttöön annetun verkkotyökalun kautta.
- Päivitetään tarvittaessa lupien myöntämistä koskevia suosituksia ja ohjeita.

Kun määrääjat direktiivien saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä ovat päättäneet, komissio tekee perusteellisen arvioinnin siitä, ovatko jäsenvaltiot saattaneet tämän direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään kokonaisuudessaan ja oikein.

• Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)

Euroopan unionin tuomioistuimen asiassa komissio v. Belgia (C-543/17) antaman tuomion mukaisesti jäsenvaltioiden on liitettävä kansallisia täytäntöönpanotoimenpiteitä koskeviin ilmoituksiinsa riittävän selvät ja täsmälliset tiedot siitä, mitkä kansallisen lainsäädännön säännökset saattavat mitkään direktiivin säännökset osaksi jäsenmaan kansallista lainsäädäntöä. Nämä tiedot on annettava kullekin velvoitteelle eikä vain ”artiklan tasolla”. Jos jäsenvaltiot toimivat tämän velvoitteen mukaisesti, niiden ei periaatteessa tarvitsisi lähettää komissiolle selittäviä asiakirjoja direktiivin saattamisesta osaksi kansallista lainsäädäntöä.

• Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Direktiivin (EU) 2018/2001 muuttaminen (tämän ehdotuksen 1 artikla)

- Direktiivin (EU) 2018/2001 2 artiklaa muutetaan sisällyttämällä siihen tiettyjä määritelmiä.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 15 c artiklaa muutetaan siten, että jäsenvaltiot veloitetaan olemaan yksilöimättä suuria alueita, joilla uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden käynnistäminen ei ole lähtökohtaisesti mahdollista ympäristösyistä, maiseman suojele mukaan luettuna.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 15 d artiklaa muutetaan siten, että otetaan käyttöön toimenpiteitä, joilla jäsenvaltiot varmistavat, että osa uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyödyistä siirretään paikallisille kansalaisille ja yhteisöille, sekä velvoite nimetä ja rahoittaa riippumaton välittäjä hankkeen toteuttajan ja suuren yleisön välisen vuoropuhelun edistämiseksi.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklaa muutetaan siten, että jäsenvaltiot veloitetaan perustamaan keskitetty kansallinen digitaalinen alusta uusiutuvaa energiaa, varastointia ja verkkoja koskevien hankkeiden lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten. Alustalla on saatavilla myös kaikki tiedot lajihavainnoista ja muut ympäristö- ja geologiset tiedot, jotka asianomaiset ympäristöviranomaiset ovat toimittaneet Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

- Direktiivin (EU) 2018/2001 16 b artiklaa muutetaan siten, että poistetaan maininta lajin tappamisen ja häiritsemisen tahallisuudesta tilanteessa, jossa on toteutettu tarvittavia lieventäviä toimenpiteitä, hiljaisen hyväksynnän ottamiseksi käyttöön uusiutuvien energialähteiden käytön nopeuttamisalueiden ulkopuolisissa lupamenettelyissä.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 16 c artiklaa muutetaan siten, että siihen sisällytetään erityisiä sääntöjä, joilla helpotetaan uusiutuvan energian hankkeiden päivittämistä maankäytön muutoksista huolimatta, ja virtaviivaistetaan uusiutuvaa energiaa koskevien tuulivoimahankkeiden päivittämistä koskevia ympäristövaatimuksia tilanteissa, joissa maapinta-alaa ei lisätä.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 16 d artiklaa muutetaan yksinkertaistamalla lupasääntöjä, jotka koskevat pienimuotoisten aurinkoenergiajärjestelmien sekä keinoitekoiisiin rakenteisiin asennettavien aurinkoenergiajärjestelmien lupamenettelyjä.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 16 f artiklaa muutetaan siten, että poistetaan jäsenvaltioilta mahdollisuus rajoittaa erittäin tärkeän yleisen edun soveltamista ja laajennetaan erittäin tärkeää yleistä etua koskevan oletaman soveltamista koskemaan ristiriitoja, joissa eturistiriidat koskevat muutakin kuin ympäristön etua.
- Direktiiviin (EU) 2018/2001 lisätään 16 g artikla, jolla määritellään tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen arvioinnin ja kompensoivia toimenpiteitä koskevan velvoitteen soveltamisala asiaa koskevan unionin ympäristölainsäädännön soveltamiseksi.
- Direktiiviin (EU) 2018/2001 lisätään 16 h artikla, jolla säännellään energian erillisen varastoinnin lupamenettelyä, kun varastoidaan muuta kuin vetyä.
- Direktiiviin (EU) 2018/2001 lisätään 16 i artikla, jolla säännellään latausasemien lupamenettelyä.
- Direktiiviin (EU) 2018/2001 lisätään 16 j artikla, jolla säännellään uusiutuvan energian tuotantolaitosten hybridisaatiota koskevasta lupamenettelyä.
- Direktiivin (EU) 2018/2001 17 artiklaa muutetaan siten, että kaikki verkkoliitääntä koskevat säännökset voidaan konsolidoida, niiden soveltamisalaa voidaan laajentaa ja käyttöön voidaan ottaa selkeät verkkoliitääntöjen lupamenettelyt, mukaan lukien kohdennetut määräajat tiettyjen hankkeiden liittämiseksi.

Direktiivin (EU) 2019/944 muuttaminen (tämän ehdotuksen 2 artikla)

- Direktiivin (EU) 2019/944 8 artiklaa muutetaan siten, että sillä säännellään siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevaa lupamenettelyä ja otetaan käyttöön vaatimuksia, jotka koskevat kansallisten viranomaisten riittäviä resursseja; lupamenettelyjen määräaikoja; hiljaista hyväksymistä hallinnollisissa päätöksissä; viranomaisten hankkeiden toteuttajille esittämien tietopyyntöjen määräaika; erittäin tärkeää yleistä etua koskevan oletaman väliaikaista soveltamista sähköverkkoihin; nykyisten siirto- ja jakeluverkkojen kunnostamis-, nykyaikaistamis- ja päivittämishankkeiden väliaikaista vapauttamista ympäristövaikutusten arvioinneista, asianmukaisista arvioinneista ja joistakin direktiivin 2000/60/EY mukaiseen hankkeiden

arviointiin ja direktiivin 92/43/ETY noudattamiseksi mahdollisesti toteutettavaan tyypipäästöjen arviointiin liittyvistä näkökohdista; ja ympäristöarviointien rajoittamista uusiin omaisuuseriin. Lopuksi artiklaa muutetaan niin, että jäsenvaltiot veloitetaan perustamaan digitaalisia alustoja lupahakemusten käsittelyä varten. Alustoilla on saatavilla myös kaikki tiedot lajihavainnoista ja muut ympäristö- ja geologiset tiedot, jotka asianomaiset ympäristöviranomaiset ovat toimittaneet Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

- Direktiiviin (EU) 2019/944 lisätään 8 a artikla, jolla määritellään tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen arvioinnin ja kompensoivia toimenpiteitä koskevan veloitteen soveltamisala asiaa koskevan unionin ympäristölainsäädännön soveltamiseksi.
- Direktiiviin (EU) 2019/944 lisätään 40 a artikla, jolla säännellään verkon kehittämistä ja valtaa tehdä investointipäätöksiä kansallisella tasolla. Artikla korvaa nykyisen 51 artiklan asiaa koskevien säännösten oikeudellisen soveltamisen selventämiseksi ja pyrkii varmistamaan täydellisen yhdenmukaisuuden direktiiviin (EU) 2024/1788 ja TEN-E-asetukseen hiljattain tehtyjen muutosten kanssa.
- Direktiivin (EU) 2019/944 51 artikla verkon kehittämisestä ja toimivallasta tehdä investointipäätöksiä kumotaan, koska näitä aiheita säännellään uudella 40 a artiklalla.

Direktiivin (EU) 2024/1788 muuttaminen (tämän ehdotuksen 3 artikla)

- Direktiivin (EU) 2024/1788 8 artiklaa muutetaan siten, että käyttöön otetaan vaatimuksia, jotka koskevat kansallisten viranomaisten riittäviä resursseja, hiljaista hyväksymistä hallinnollisissa päätöksissä, viranomaisten hankkeiden toteuttajille esittämien tietopyyntöjen määräaika ja lupamenettelyjen käsittelyyn tarkoitettua digitaalista alustaa.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI**direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta
lupamenettelyjen nopeuttamisen osalta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 192 artiklan 1 kohdan ja 194 artiklan 2 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisyksityksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹,ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon²,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Sidosryhmät pitävät hitaita ja monimutkaisia lupamenettelyjä, mukaan lukien verkkoliitännöiden lupamenettelyt, yhtenä tärkeimmistä tekijöistä, jotka viivästyttävät energiahankkeiden kehittämistä. Sähkönsiirtoverkkojen valmistuminen kestää noin kymmenen vuotta, ja tästä ajasta yli puolet kuluu lupien saamiseen. Lupien myöntäminen uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin voi kestää jopa yhdeksän vuotta jäsenvaltiosta ja käytettävästä tekniikasta riippuen. Varastointilaitosten osalta aika voi olla yhdestä seitsemään vuotta teknologiasta riippuen. Maanteiden varsilla ja varikoilla sijaitsevien latausasemien rakentamista tai muuttamista koskevat lupamenettelyt voivat kestää joissakin jäsenvaltioissa jopa kaksi vuotta. Hitaat lupamenettelyt johtuvat muun muassa monien viranomaisten epäyhtenäisistä hallinnollisista järjestelmistä, viranomaisten riittämättömästä henkilöstöstä, ympäristöarviointien kestosta, yleisen hyväksynnän puutteesta, rajallisesta digitalisoinnista ja tietojen saatavuudesta sekä hallinnollisista ja oikeudellisista haasteista.
- (2) Viime vuosina unionin tasolla on otettu käyttöön uusia toimenpiteitä, joilla nopeutetaan uusiutuvan energian hankkeiden ja jossain määrin myös infrastruktuurihankkeiden lupamenettelyjä. Vuonna 2022 annettiin neuvoston asetus

---

¹ EUVL C , , s. .² EUVL C , , s. .

(EU) 2022/2577³ uusiutuvan energian ja siihen liittyvien infrastruktuurihankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamiseksi. Sen soveltamista jatkettiin osittain neuvoston asetuksella (EU) 2024/223⁴ 30 päivään kesäkuuta 2025 asti. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2023/2413⁵ muutettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä (EU) 2018/2001⁶ uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ottamalla käyttöön kattava lupakehys, jossa on lyhyemmät määräajat ja yksinkertaisemmat säännöt. Muutettuun direktiiviin sisältyi kartoitusvelvoitteita, velvoite yksilöidä uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita, joilla hankkeista aiheutuvien ympäristövaikutusten odotetaan olevan vähäisiä, minkä vuoksi voidaan soveltaa nopeampia ja yksinkertaisempia sääntöjä, sekä valinnaisia toimenpiteitä nopean kehittämisen alueiden ottamiseksi käyttöön sellaisille infrastruktuurihankkeille, jotka on vapautettu ympäristövaikutusten arvioinnista tietyin edellytyksin, esimerkiksi silloin, kun alueelle on toteutettu strateginen ympäristöarviointi.

- (3) Hallinnollisia lupamenettelyjä on edelleen yksinkertaistettava ja lyhennettävä koordinoitusti ja yhdenmukaisesti, jotta voidaan varmistaa, että unioni saavuttaa kunnianhimoiset vuoden 2030 ilmasto- ja energiatavoitteensa sekä ilmastoneutraaliuden tavoitteen vuoteen 2050 mennessä. Direktiivissä (EU) 2018/2001 ei käsitelty keskeisiä seikkoja, jotka viivästyttävät merkittävästi lupamenettelyjä ja uusiutuvien energialähteiden integrointia järjestelmään. Näitä ovat muun muassa verkkojen, energian erillisen varastoinnin ja latausasemien hitaat lupamenettelyt, yleisen hyväksynnän puute ja menettelyjen riittämätön digitalisointi. Lisäksi direktiiviin sisältyi vain tietyjä asetuksen (EU) 2022/2577 toimenpiteitä, ja siitä puuttui useita asetuksella säädettyjä tärkeitä toimenpiteitä, joiden soveltaminen on nyt lakannut. Siitä puuttuivat esimerkiksi säännökset, joiden nojalla uusiutuvaa energiaa koskevat hankkeet katsottiin ensisijaisiksi laajemmin kuin pelkästään ympäristönäkökohtien perusteella ja joilla virtaviivaistettiin tiettyjen ympäristösääntöjen noudattamista. Direktiivin (EU) 2018/2001 voimassa oleviin toimenpiteisiin on tarpeen tehdä joitakin kohdennettuja muutoksia, joilla varmistetaan niiden täysi tehokkuus.
- (4) Direktiivin (EU) 2018/2001 15 c artiklassa jäsenvaltiot veloitetaan nimeämään uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueita vähintään yhdelle uusiutuvan energian teknologialle. Kun alueita nimetään, jäsenvaltiot voivat olla nimeämättä tiettyjä alueita uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiksi niiden suuren ympäristöarvon ja herkkyuden vuoksi. Jotta uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden nimeämisen tavoitteet eivät vaarannu, jäsenvaltioiden ei kuitenkaan pitäisi

---

³ Neuvoston asetus (EU) 2022/2577, annettu 22 päivänä joulukuuta 2022, kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi (EUVL L 335, 29.12.2022, s. 36, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2577/oj>).

⁴ Neuvoston asetus (EU) 2024/223, annettu 22 päivänä joulukuuta 2023, kehyksestä uusiutuvan energian käyttöönoton nopeuttamiseksi annetun asetuksen (EU) 2022/2577 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1343, 21.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj>).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/2413, annettu 18 päivänä lokakuuta 2023, direktiivin (EU) 2018/2001, asetuksen (EU) 2018/1999 ja direktiivin 98/70/EY muuttamisesta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisen osalta sekä neuvoston direktiivin (EU) 2015/652 kumoamisesta (EUVL L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

yksilöidä suuria alueita, joilla uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden käynnistäminen ei ole lähtökohtaisesti mahdollista ympäristösyistä, maiseman suojelu mukaan luettuna, koska kyseisiin hankkeisiin sovelletaan asiaankuuluvia ympäristöarviointeja, joiden avulla mahdolliset ympäristövaikutukset voidaan määrittää ja niihin voidaan puuttua.

- (5) Heikot julkisen osallistumisen prosessit johtavat hallinnollisten ja oikeudellisten haasteiden muodossa ilmenevään vastustukseen ja pidentävät energiahankkeiden täytäntöönpanoa edelleen. Haasteet johtavat lisätoimiin suunniteltujen hallinnollisten lupamenettelyjen aikataulujen ulkopuolella, mikä johtaa odottamattomiin viivästyksiin, joiden kesto vaihtelee jäsenvaltion oikeudenkäytön nopeuden mukaan. Julkisen hyväksynnän puute on yksi uusiutuvan energian lupamenettelyjen ja siten markkinoille saattamisen ensisijaisista esteistä. Julkista hyväksyntää voi lisätä paikallisyhteisöjen julkisen osallistumisen varmistaminen, erityisesti suuremmissa uusiutuvan energian hankkeissa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi toteutettava toimenpiteitä, jotta suurten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyödyt jaetaan paikallisille kansalaisille ja yhteisöille suoran tai epäsuoran osallistumisen kautta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2019/944⁷ 4 artiklan mukaista vapautta valita toimittaja. Toimenpiteisiin voi sisältyä erimuotoisia suoraa taloudellista osallistumista koskevia toimenpiteitä, kuten yhteisomistusjärjestelmiä, myös energiayhteisöjen kanssa tehtävän yhteistyön kautta; joukkorahoitusjärjestelmiä tai itse tuotetun uusiutuvan energian kulutusta tai energian jakamista koskevia järjestelmiä tai epäsuoran taloudellisen osallistumisen toimenpiteitä, kuten sopimusten edistämistä, työpaikkojen luomista paikallisyhteisöille ja koulutusohjelmia; yhteisörahastoja; taloudellisia korvauksia hankkeen läheisyydessä sijaitseville paikallisyhteisöille; julkisen infrastruktuurin rakentamista ja ylläpitoa hankkeen läheisyydessä; alennuksia sähkön hintaan tai heikommassa asemassa olevien asiakkaiden ja energiaköyhyydestä kärsivien ihmisten tukemista.
- (6) Paikallinen vastustus johtuu usein avoimuuden puutteesta ja yhteisön riittämättömästä osallistumisesta ja voi viivästyttää lupamenettelyjä ja myöhempiä oikeudenkäyntejä. Kansalaisten varhainen ja asianmukainen osallistuminen on uusiutuvan energian hankkeiden keskeinen menestystekijä, kuten komission suosituksessa (EU) 2024/1343⁸ todetaan. Ammattimainen riippumaton välittäjä voi nopeuttaa suurten, yli 10 megawatin uusiutuvan energian voimalaitosten käyttöönottoa edistämällä tarvittaessa hankkeiden toteuttajien ja paikallisyhteisöjen välisiä kuulemisia ennen lupamenettelyjä ja niiden aikana vuoropuhelun edistämiseksi ja yhteisymmärryksen rakentamiseksi asianomaisten osapuolten kesken koko prosessin ajan ja oikeudellisten riitojen välttämiseksi. Välittäjän olisi oltava asianomaisista osapuolista riippumaton kolmas osapuoli, jolla ei pitäisi olla minkäänlaista taloudellista osallisuutta, joka liittyy hankkeen toteuttajaan tai siihen yhteisöön, jossa hanke sijaitsee.
- (7) Lupaviranomaisten resurssien puute sekä lupamenettelyjen digitalisoinnin ja tiedon saatavuuden puute ovat lupamenettelyjä hidastavia pullonkauloja. Digitalisaatio ja tekoälyominaisuuksien tarkoituksenmukainen käyttö ovat keskeisiä työkaluja, joilla

⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/944, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2012/27/EU muuttamisesta (EUVL L 158, 14.6.2019, s. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

⁸ Komission suositus (EU) 2024/1343, annettu 13 päivänä toukokuuta 2024, uusiutuvaa energiaa ja siihen liittyvää infrastruktuuria koskevien hankkeiden lupamenettelyjen nopeuttamisesta (EUVL L, 2024/1343, 21.5.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/1343/oj>).

nopeutetaan kaikkien osapuolten menettelyjä ja lisätään niiden tehokkuutta. Niiden avulla asianomaiset viranomaiset voivat käsitellä hakemukset aiempaa nopeammin ja hankkeiden toteuttajat saavat alusta alkaen nopeasti käyttöönsä selkeitä tietoja prosessin vaiheista ja vaatimuksista, mikä varmistaa avoimuuden ja seurannan. Lupien myöntämismenettelyjen digitalisointi on kuitenkin viivästynyt, koska sitä on usein toteutettu hajanaisesti eri toimivaltaisten viranomaisten lupamenettelyissä ja -vaiheissa eikä useimmissa jäsenvaltioissa ole yhtenäistä digitaalista prosessia⁹. Lisäksi saman hanketta koskevan hakemuksen käsittelyyn käytetään usein useampaa kuin yhtä digitaalista alustaa, joiden yhteentoimivuutta ei aina varmisteta. Tämä johtaa hankkeiden toteuttajien suureen hallinnolliseen taakkaan, lupamenettelyjä eri tasoilla käsittelevien viranomaisten väliseen rajalliseen sisäiseen koordinointiin, hakemuksen tilan puutteelliseen näkyvyyteen ja epäselvyyteen lupamenettelyjä hidastavista pullonkauloista. Jäsenvaltioiden olisi perustettava keskitetty kansallinen digitaalinen alusta uusiutuvaa energiaa, varastointia ja verkkoja koskevien hankkeiden lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten, jotta voidaan edistää eri lupaviranomaisten aiempaa yhdenmukaisempaa digitalisointia, yhteentoimivuutta ja avoimuutta ja viime kädessä nopeuttaa lupamenettelyjä. Alustan olisi myös yksinkertaistettava prosessia antamalla hakijoille mahdollisuus jättää hakemuksensa yhdelle keskitetylle alustalle, missä hakemukset ohjataan automaattisesti toimivaltaiselle viranomaiselle, joka käsittelee ne suoraan alustalla välttämällä paperipohjaisia välivaiheita. Alustan toimintojen olisi muun muassa tekoälyn avulla mahdollistettava se, että keskitetty yhteyspiste, muut viranomaiset ja hakijat voivat tarkistaa hakemuksen tilan, viivästyksistä sekä lupamenettelyn määräaikojen toteutumisen. Lisäksi alustalta olisi voitava saada tilastoja lupamenettelyjen yleisestä edistymisestä jäsenvaltioissa. Alustan kautta kerättyjen asiaankuuluvien tietojen tallentamiseen ja välittämiseen valitun tiedostomuodon olisi oltava yhteentoimiva. Alustan olisi helpotettava keskitetyn yhteyspisteen tehtäviä; keskitetyllä yhteyspisteellä olisi oltava pääsy kaikkiin asiaankuuluviin tietoihin.

- (8) Lupamenettelyihin kuuluvien lupien myöntämismääräaikojen nopeuttamista ja lyhentämistä on täydennettävä lisätoimenpiteillä, joilla varmistetaan niiden käytännön tehokkuus. Hallinnollista hiljaista hyväksymistä koskevilla toimenpiteillä varmistetaan, että hakemus hyväksytään automaattisesti, jos julkishallinto ei toimi laillisesti määrittelyssä määräajassa; nämä toimenpiteet ovat siten hyödyllinen väline, jolla voidaan ratkaista hallinnollisen toiminnan puute antamalla julkishallinnon vaikenemiselle oikeusvaikutus. Direktiivillä (EU) 2018/2001 otettiin käyttöön hiljainen hyväksyntä tietyille päätöksille, nimittäin lupamenettelyn välivaiheille uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueilla sekä kaikkien sellaisten pienten aurinkoenergiälaitosten lopullisille luville, joiden kapasiteetti on alle 100 kW. Koska uusiutuvien energialähteiden käyttöönottoa on nopeutettava ja koska uusiutuvan energian nopean kehittämisen alueiden toteuttaminen on aikaa vievä prosessi, tätä toimenpidettä on aiheellista soveltaa myös lupamenettelyihin, joita sovelletaan nopean kehittämisen alueiden ulkopuolisiin hankkeisiin. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että hallinnollisen hiljaisen hyväksynnän periaatetta sovelletaan näissä menettelyissä, myös lopullisissa päätöksissä, ympäristöä koskevia päätöksiä lukuun ottamatta. Jotta voidaan varmistaa tämän toimenpiteen tehokas soveltaminen ja taata kolmansien

⁹ Euroopan komissio: energian pääosasto, COWI, eclareon & Prognos, Monitoring the implementation of the Commission Recommendation and Guidance on speeding up permit-granting procedures for renewable energy and related infrastructure projects – Final report, Euroopan unionin julkaisutoimisto, 2025, s. 31.

osapuolten oikeus oikeussuojaan, asianomaisten viranomaisten olisi julkistettava, että päätös on hyväksytty hiljaisesti.

- (9) Nykyisten uusiutuvan energian voimalaitosten päivittäminen luo merkittävää potentiaalia edistää uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamista. Koska olemassa olevat uusiutuvan energian voimalaitokset on pääosin perustettu paikkoihin, joissa on merkittävää uusiutuviin energialähteisiin liittyvää potentiaalia, päivittämisellä voidaan turvata kyseisten paikkojen käytön jatkuminen ja samalla varmistaa tehokas maankäyttö ja parhaiden uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen. Tämä koskee varsinkin maatuulta, erityisesti kun otetaan huomioon, että Euroopassa monet maatuulivoimalat ovat lähestymässä sähköntuotantoon tukevien sopimusten päättymistä ja että olemassa olevista tuulivoimaloista 26 gigawattia on ollut toiminnassa yli 20 vuotta¹⁰. Päivittämiseen liittyy myös muita hyötyjä, kuten olemassa oleva verkkoliitäntä, todennäköisesti laajempi yleinen hyväksyntä ja todennäköisten ympäristövaikutusten tuntemus. Kun otetaan huomioon, että tuulivoimaloita päivitettäessä samaan paikkaan asennetaan usein aiempaa vähemmän turbiineja, päivitettyjen tuulivoimaloiden ympäristövaikutukset ovat rajalliset. Ympäristöseulontaa tai ympäristövaikutusten arviointia koskevia vaatimuksia olisikin sen vuoksi vähennettävä tai niistä olisi jopa luovuttava tilanteissa, joissa olemassa olevan tuulivoimalan päivittäminen ei edellytä maapinta-alan lisäämistä ja päivittäminen lisää laitoksen kokonaiskapasiteettia ja tapahtuu alkuperäiseen tuulivoimalaitokseen sovellettavien ympäristöhaittojen lieventämistoimenpiteiden mukaisesti.
- (10) Omaan kulutukseen tarkoitettujen energian tuotantolaitokset, mukaan lukien yhdessä toimivien tuottajakuluttajien ja paikallisten energiayhteisöjen käyttöön tarkoitettut laitokset, auttavat vähentämään maakaasun kokonaiskysyntää, parantamaan järjestelmän häiriönsietokykyä ja saavuttamaan uusiutuvaa energiaa koskevat unionin tavoitteet. Aurinkoenergiälaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien, kapasiteetiltaan alle 100 kW:n energiavarastojen asentamisella ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä verkkoon, eikä se aiheuta turvallisuusongelmia. Lisäksi pienet laitokset eivät yleensä edellytä kapasiteetin lisäämistä verkkoliitäntäpisteessä. Jotta pienimuotoisten aurinkoenergiälaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen käyttöönottoa voitaisiin edelleen nopeuttaa, jäsenvaltioiden ei verkkoliitäntälupien lisäksi pitäisi vaatia näille laitoksille muita hallinnollisia lupia. Näin on jo käytäntönä useissa jäsenvaltioissa. On odotettavissa, että unionin lainsäädännön yhdenmukaistaminen nykyisten parhaiden käytäntöjen kanssa nopeuttaa edelleen näiden laitosten yhdenmukaista käyttöönottoa. Aurinkoenergiälaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien yli 100 kW:n energiavarastojen asentaminen olemassa oleviin tai tuleviin keinotekoisiiin rakenteisiin ei yleensä johda huolenaiheisiin kilpailevasta tilankäytöstä tai ympäristövaikutuksista. Tällaisten laitteistojen asentamiseen olisi siksi sovellettava lyhyempiä lupamenettelyjä ja, asianmukaisin suojatoimin, ne olisi vapautettava Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/92/EU¹¹ mukaisen ympäristövaikutusten arvioinnin tekemisestä.

¹⁰ WindEurope, 2024 Statistics and the outlook for 2025-2030.

¹¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista (EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

- (11) Uusiutuva energia on keskeisessä asemassa, kun unionin energiajärjestelmää irrotetaan hiilestä, sillä se tarjoaa välittömiä ratkaisuja fossiilisiin polttoaineisiin perustuvan energian korvaamiseksi ja auttaa alentamaan energian hintoja ja lisäämään energiaturvallisuutta. Uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyväksymisen ei pitäisi siksi olla liian helposti estettävissä pelkästään sillä perusteella, että eturistiriitoja on olemassa. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä uusiutuvan energian tuotantolaitoksia ja infrastruktuuriomaisuutta, kuten samalla paikalla sijaitsevia ja erillisiä varastointiresursseja sekä niihin liittyviä verkkoja ja latausasemia, laajentamalla nykyistä olettamaa, jota sovelletaan ristiriitoihin ympäristöetujen kanssa, koskemaan kaikkia muitakin eturistiriitoja paitsi niitä, jotka koskevat kulttuuriperintöä ja tilanteita, joissa on ilmeistä, että ristiriidassa olevat edut on asetettava etusijalle uusiutuvan energian merkittävistä hyödyistä huolimatta. Uusiutuvaa energiaa koskevat hankkeet olisi asetettava etusijalle ja hyväksyttävä, jos niiden oletetaan olevan erittäin tärkeän yleisen edun kannalta tärkeämpiä kuin muut kuin ympäristöedut. Tämän kumottavissa olevan olettaman yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi jäsenvaltioiden ei pitäisi voida ottaa käyttöön poikkeuksia kaikenlaisien ristiriitojen käsittelyn yhteydessä, mukaan luettuna ympäristöön liittyvät ristiriidat.
- (12) Uusiutuvien energialähteiden ja niihin liittyvän omaisuuden käyttöönoton ja verkkoon liittäminen nopeuttamiseksi on myös aiheellista täsmentää, miten jäljellä olevat unionin ympäristölainsäädännön mukaiset erityisten poikkeusten soveltamisen edellytykset voidaan täyttää. Kun asiaa koskevan unionin ympäristölainsäädännön soveltamiseksi arvioidaan erityisesti sitä, onko tietyille uudistuvaa energiaa koskevalle hankkeelle tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, tällaisen arvioinnin soveltamisala olisi rajoitettava vaihtoehtoisiin ratkaisuihin, joilla varmistetaan samojen tavoitteiden saavuttaminen, joita kyseisellä hankkeella on, samassa tai samanlaisessa aikataulussa aiheuttamatta kuitenkaan merkittävästi suurempia kustannuksia. Vertaillen aikataulua ja tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen kustannuksia asianomaisten viranomaisten olisi otettava huomioon tarve ottaa uusiutuva energia käyttöön nopeutetusti ja kustannustehokkaasti niiden painopisteiden mukaisesti, jotka on vahvistettu yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa ja näiden suunnitelmien päivityksissä, jotka on toimitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999¹² nojalla, sekä näiden painopisteiden saavuttamisen odotettu nopeus. Vastaavasti on asianmukaista, että soveltaessaan neuvoston direktiivissä 92/43/ETY¹³ säädettyä asiaankuuluvaa poikkeusta viranomaiset voivat sallia korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti suunnitelman tai hankkeen täytäntöönpanon kanssa joissakin perustelluissa tapauksissa, joissa voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuttaisi peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologiisiin prosesseihin, että Natura 2000 - verkoston yleinen yhtenäisyys ei vaarannu, että

¹² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2018/1999, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, energiaunionin ja ilmastotoimien hallinnosta, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 663/2009 ja (EY) N:o 715/2009, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/22/EY, 98/70/EY, 2009/31/EY, 2009/73/EY, 2010/31/EU, 2012/27/EU ja 2013/30/EU, neuvoston direktiivien 2009/119/EY ja (EU) 2015/652 muuttamisesta sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 525/2013 kumoamisesta (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1999/oj>).

¹³ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

alueen ympäristön koskemattomuus säilyy ja että Natura 2000 - alueiden suojelun korkea taso varmistetaan.

- (13) Energian erillisen varastoinnin käyttöönoton nopeuttaminen on ratkaisevan tärkeää energiajärjestelmän joustavuuden lisäämiseksi ja uusiutuvan energian tuotannon järjestelmäintegroinnin varmistamiseksi. Erilliseen varastointiin olisi sen vuoksi sovellettava nopeutettuja lupamenettelyjä. Pienimuotoisilla energiavarastoilla, joiden kapasiteetti on alle 100 kW, ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä verkkoon, eikä niiden odoteta aiheuttavan huolta kilpailevasta tilankäytöstä. Tämäntyyppiseen varastointiin sovellettavia lupamenettelyjä on siksi aiheellista virtaviivaistaa poistamalla kaikki hallinnolliset luvat verkkoliitântä lupaa lukuun ottamatta ja vapauttamalla kyseiset laitteistot asianmukaisin suojatoimin direktiivin 2011/92/EU mukaisesta ympäristövaikutusten arviointivelvoitteesta. Kapasiteetiltaan yli 100 kW:n energianvarastojen käyttöönottoa on myös nopeutettava. Niitä koskevaa lupamenettelyä on sen vuoksi aiheellista virtaviivaistaa vahvistamalla sille kuuden kuukauden kokonaismääräaika, joka ei kuitenkaan koske vesipumppuvoiman varastointilaitoksia, joiden on täytettävä tiukemmat ympäristövaatimukset ja joiden lupamenettely edellyttää näin ollen pidempää kokonaismääräaika. Uusiutuvan energian tuotannon järjestelmäintegroinnin varmistamiseksi on tarpeen lisätä joustolähteitä, erityisesti sähköajoneuvojen akkuja, koska niillä voidaan osaltaan siirtää sähkön huippukysyntää ja vähentää verkon siirtorajoituksia. Sitä varten olisi edelleen edistettävä teiden latausinfrastruktuurin nopeampaa ja helpompaa käyttöönottoa erityisesti henkilöautojen, pakettiautojen, kuorma-autojen, linja-autojen ja moottoripyörien sekä ladattavien hybridiajoneuvojen ja täyssähköajoneuvojen osalta. On odotettavissa, että sekä vaihtovirta- että tasavirtalatausasemat hyötyvät nopeutetuista lupamenettelyistä, myös verkkoliitântä lupien osalta. Pienillä latausasemilla, joiden kapasiteetti on alle 100 kW, ei todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia ympäristöön eikä verkkoon, eikä niiden odoteta aiheuttavan huolta kilpailevasta tilankäytöstä. Tämäntyyppisiin latausasemiin sovellettavia lupamenettelyjä on siksi aiheellista virtaviivaistaa poistamalla kaikkien hallinnollisten lupien tarve verkkoliitântä lupaa lukuun ottamatta ja vapauttamalla kyseiset laitteistot asianmukaisin suojatoimin direktiivin 2011/92/EU mukaisesta ympäristövaikutusten arviointivelvoitteesta. Kapasiteetiltaan yli 100 kW:n latausasemien asentamista on myös nopeutettava. Niitä koskevaa lupamenettelyä on sen vuoksi aiheellista virtaviivaistaa vahvistamalla sille kuuden kuukauden kokonaismääräaika.
- (14) Verkkoliitântä lupien saaminen on ratkaiseva ja usein aikaa vievä osa uusiutuvan energian voimalaitoksen rakentamiseen ja käyttöön liittyviä menettelyjä. Sen vuoksi on aiheellista virtaviivaistaa edelleen määräaikoja, joita sovelletaan tiettyjen pienimuotoisten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden, varastointiresurssien ja latausasemien verkkoliitântämenettelyihin sekä uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden päivittämiseen ja hybridisaatioon, ja ottaa käyttöön selkeät säännöt, jotka koskevat verkonhaltijoiden velvoitteita lupamenettelyjen aikana.
- (15) Draghin raportissa EU:n kilpailukyvystä ja kohtuuhintaista energiaa koskevassa toimintasuunnitelmassa¹⁴ mainitaan viimeaikaisten uudistusten vaikuttaneen

¹⁴ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Kohtuuhintaista energiaa koskeva toimintasuunnitelma Energiaunionimme todellisen arvon hyödyntäminen kohtuuhintaisen, tehokkaan ja puhtaan energian varmistamiseksi kaikille eurooppalaisille”, COM(2025) 79 final.

myönteisesti lupamenettelyjen nopeuttamiseen. Niissä korostetaan kuitenkin myös, että verkkoja koskevat lupamenettelyt ovat pitkäjänteisiä ja epävarmoja ja muodostavat merkittävän esteen sellaisen uuden kapasiteetin nopeammalle käyttöönotolle, jota EU:ssa tarvittaisiin puhtaaseen energiaan tehtävien investointien tukemiseksi ja energiakustannusten pienentämiseksi. Vaikka direktiivissä (EU) 2018/2001, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä (EU) 2024/1788¹⁵ ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2022/869¹⁶ säädetään lupamenettelyjä koskevista erityissäännöistä, ne eivät kata yleistä sähköverkkoinfrastruktuuriomaisuutta. Näin ollen sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin lupamenettelyjä koskevista yleisistä vaatimuksista on säädettävä direktiivissä (EU) 2019/944 erityisesti sellaisten vaatimusten muodossa, joiden mukaan jäsenvaltioiden on määriteltävä tällaisille menettelyille enimmäiskesto ja vahvistettava vaatimukset, jotka tukevat kyseisten määräaikaisten noudattamista. Asetus (EU) 2022/869 ja direktiivi (EU) 2018/2001 sisältävät tiettyjen energiahankkeiden hyväksymistä koskevia sääntöjä. Jos kyseisten sääntöjen ja tässä direktiivissä säädettyjen tiettyjen sähköhankkeiden hyväksymistä koskevien sääntöjen välillä on ristiriita, ensiksi mainitut olisi asetettava etusijalle.

- (16) Kansallisten viranomaisten resurssien puute ja lupamenettelyjen rajallinen digitalisointi aiheuttavat viivästyksiä sähköjärjestelmäinfrastruktuuria ja tuotantolaitoksia koskevien lupien myöntämiseen. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla on riittävät henkilöresurssit ja taloudelliset ja tekniset resurssit, mukaan lukien taidot sekä digitaaliset hallintatyökalut ja -järjestelmät, joiden avulla ne voivat tehdä päätöksiä direktiivissä säädetyissä määräajoissa.
- (17) Direktiivin (EU) 2019/944 mukaisten lupamenettelyjen olisi oltava selkeitä, tehokkaita ja läpinäkyviä ja yhdenmukaisia nykyisen jakeluverkon kehittämissuunnitelman ja kymmenvuotisen siirtoverkon kehittämissuunnitelman toteuttamisen kanssa. Jäsenvaltioiden odotetaan näin ollen vahvistavan ja julkaisevan objektiiviset ja syrjimättömät lupaperusteet ja -menettelyt, joissa otetaan huomioon muun muassa sähköjärjestelmän turvallisuus ja varmuus, maankäyttö, energiatehokkuus, luvanhakijan erityispiirteet, päästövähennykset, energiainfrastruktuurin käyttöönoton nopeuttamisen tärkeys ilmastonutraaliuden saavuttamiseksi sekä vaihtoehdot hankkeelle.
- (18) Koska sähköinfrastruktuureja on kehitettävä kiireellisesti, jäsenvaltioiden odotetaan varmistavan, että lupamenettelyissä otetaan huomioon hankkeen ominaisuudet, kun arvioidaan, onko arviointien tekeminen, ympäristöarviot mukaan lukien, tai tutkimusten, lupien tai raporttien tuottaminen tarpeellista vai ei. Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten olisi rajoitettava hankkeiden vetäjien tekemät arvioinnit ja tietopyynnöt vain ehdottoman välttämättömiin ja vältettävä päällekkäisyyksiä kaikissa mahdollisissa tapauksissa.

---

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta ([EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2022/869, annettu 30 päivänä toukokuuta 2022, Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista, asetusten (EY) N:o 715/2009, (EU) 2019/942 ja (EU) 2019/943 ja direktiivien 2009/73/EY ja (EU) 2019/944 muuttamisesta ja asetuksen (EU) N:o 347/2013 kumoamisesta ([EUVL L 152, 3.6.2022, s. 45](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

- (19) Jotta direktiivin (EU) 2019/944 mukaisten lupamenettelyjen keston ja kustannusten ennakoitavuutta ja niitä koskevaa varmuutta voidaan lisätä, hakijoille esitettyjen tieto- ja asiakirjapyyntöjen olisi oltava konkreettisia, täsmällisiä ja ajallisesti rajattuja. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että kansalliset viranomaiset pyytävät lupien myöntämiseksi hakijoilta asiaankuuluvia tietoja ennalta määritellyssä määräajassa, joka alkaa hakemuksen vastaanottamisesta, ja määrittelevät pyydettyjen tietojen sisällön ja yksityiskohdat konkreettisesti. Määräajan päätyttyä tietopyynnöt olisi rajattava puuttuviin tietoihin, jotka viranomainen on jo aiemmin määritellyt tai pyytänyt, tai tietoihin, joita ei ole voitu pyytää aikaisemmin, koska ne liittyvät olosuhteiden olennaiseen muutokseen, joka on tapahtunut vasta sen jälkeen, kun hankkeelle on haettu lupaa.
- (20) Direktiivissä (EU) 2019/944 olisi asetettava toissijaisuusperiaatetta, kansallista toimivaltaa ja menettelyjä noudattaen asianomaisten viranomaisten päätökselle selkeä määräaika, mikä edistäisi sähköverkkojen käyttöönottoon johtavien menettelyjen tehokasta määrittelyä ja toteuttamista. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin pyrkiä mahdollisuuksien mukaan lyhentämään lupamenettelyjä erityisesti olemassa olevan siirtoverkkoinfrastruktuurin kunnostamista, nykyaikaistamista tai päivittämistä sekä uuden jakeluverkkoinfrastruktuurin rakentamista koskevien hankkeiden osalta, sillä tällaiset hankkeet eivät välttämättä edellytä yhtä monimutkaista lupamenettelyä kuin uutta siirtoverkkoinfrastruktuuria koskevat hankkeet.
- (21) Koska sähköverkoja on otettava kiireesti käyttöön unionin energia- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseksi ja koska lupamenettelyjen määräaikoihin on liitettävä kiireesti toimenpiteitä, joilla varmistetaan niiden käytännön tehokkuus, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että lainkäyttöalueilla, joiden kansalliseen lainsäädäntöön sisältyy hiljaisen hyväksynnän käsite, sitä sovelletaan sähköverkkohankkeita koskeviin hallinnollisiin päätöksiin ympäristöä koskevia päätöksiä lukuun ottamatta. Jotta kolmansien osapuolten oikeudet oikeussuojaan voidaan taata, asianomaisten viranomaisten olisi julkistettava kaikki tehdyt päätökset, myös hiljaisesti hyväksytyt päätökset.
- (22) Monimutkaisuuden vähentämiseksi, tehokkuuden ja avoimuuden lisäämiseksi ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön tehostamiseksi olisi perustettava yhteyspisteitä verkkohankkeita tai muita verkkoresurseja edistäville sähkönsiirto- tai jakeluverkonhaltijoille päätöksen tekemistä edeltäväksi ajaksi. Yhteyspisteet vastaavat hakijoiden avustamisesta ja ohjaamisesta tämällyyppiseen infrastruktuuriin liittyvissä lupamenettelyissä. Jäsenvaltio voi yksinkertaistamisen hengessä keskittää tämän vastuun asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitetuille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, mikäli katsoo keskittämisen olevan tarkoituksenmukaista ja tehokkaampaa, koska nämä viranomaiset hoitavat jo vastaavia tehtäviä lupien myöntämisessä yhteistä etua koskeville infrastruktuurihankkeille ja keskinäistä etua koskeville hankkeille. Yhdistäessään tehtäviä tällä tavalla jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että yhteyspisteillä on riittävästi henkilöstöä sekä vastuullaan olevien tehtävien suorittamiseen tarvittavat resurssit ja valmiudet.
- (23) Uusiutuvan energian omaisuususerien, joustoratkaisujen ja energian varastoinnin integroinnin sekä sähköistymisen yleisen mahdollistamisen vuoksi siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevat hankkeet ovat ilmastoneutraaliuden saavuttamisen kannalta välttämättömiä. Kun otetaan huomioon sähköjärjestelmäinfrastruktuurin keskeinen rooli ilmastoneutraaliuden saavuttamisessa, jäsenvaltioiden olisi oletettava tarvittavissa tapauskohtaisissa

arvioinneissa, että sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuri, mukaan lukien maasähkön syöttö satamissa, on erittäin tärkeä yleinen etu ja palvelee kansanterveyttä ja turvallisuutta, paitsi kun kyseessä on kulttuuriperintö tai tilanteet, joissa on selvää näyttöä siitä, että kyseisillä hankkeilla on merkittäviä haitallisia ympäristövaikutuksia, joita ei voida lieventää eikä korvata. Sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuri, jonka oletetaan olevan erittäin tärkeä yleinen etu verrattuna muihin kuin ympäristöetuihin, olisi asetettava etusijalle muihin kuin ympäristöetuihin nähden ja sille olisi annettava lupa mahdollisimman nopeasti.

- (24) Sähköverkkojen käyttöönoton nopeuttamiseksi on myös aiheellista täsmentää, miten jäljellä olevat unionin ympäristölainsäädännön mukaiset erityisten poikkeusten soveltamisen edellytykset voidaan täyttää. Kun arvioidaan erityisesti sitä, onko sähköverkkohankkeelle tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, tällaisen arvioinnin soveltamisala olisi rajoitettava vaihtoehtoisiin ratkaisuihin, joilla varmistetaan saman tavoitteen saavuttaminen samassa tai samanlaisessa aikataulussa aiheuttamatta kuitenkaan merkittävästi suurempia kustannuksia. Vertaillessaan aikataulua ja tyydyttävien vaihtoehtoisten ratkaisujen kustannuksia asianomaisten viranomaisten olisi otettava huomioon tarve ottaa verkkoja käyttöön nopeutetusti ja kustannustehokkaasti niiden painopisteiden mukaisesti, jotka on vahvistettu yhdennetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa ja suunnitelmien päivityksissä, jotka on toimitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1999 nojalla. Vastaavasti on asianmukaista, että soveltaessaan direktiivissä 92/43/ETY säädettyä asiaankuuluvaa poikkeusta viranomaiset voivat sallia korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti suunnitelman tai hankkeen täytäntöönpanon kanssa joissakin perustelluissa tapauksissa, joissa voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuttaisi peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologiin prosesseihin, että Natura 2000 - verkoston yleinen yhtenäisyys ei vaarannu, että alueen ympäristön koskemattomuus säilyy ja että Natura 2000 - alueiden suojelun korkea taso varmistetaan.
- (25) Energiainfrastruktuurin käyttöönoton kiireellisyyden ja lupamenettelyjen yksinkertaistamisen tärkeyden vuoksi sekä sen vuoksi, että ympäristöarvioinnit ovat lupamenettelyjen pisin vaihe, tällaiset arvioinnit on tärkeää minimoida vaarantamatta kuitenkaan ympäristönsuojelua. Olemassa olevan siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin kunnostaminen, nykyaikaistaminen tai päivittäminen sekä uuden jakeluverkkoinfrastruktuurin rakentaminen ovat hankkeita, joiden ympäristövaikutukset ovat yleensä vähäisiä. Kunnostamis-, nykyaikaistamis- tai päivittämiss Hankkeet ovat rutiininomaisesti kooltaan rajallisia ja vaikuttavat vain osaan olemassa olevista hyödykkeistä, joiden ympäristövaikutukset on arvioitu jo aiemmin. Tällaisten hankkeiden vaikutukset rajoittuvat näin ollen usein rakennustöiden vaikutuksiin, ja hyödykkeen käytöllä on sama tai jopa pienempi vaikutus kuin sillä oli ennen hanketta. Jakelujärjestelmillä ei puolestaan ole hankkeiden pienen koon vuoksi yleensä merkittäviä ympäristövaikutuksia, koska niihin liittyvissä hyödykkeissä on pienempi jännite ja niitä kehitetään lähempänä kuluttajia sijaitsevilla rakennetuilla alueilla. Sähköjärjestelmäinfrastruktuurin käyttöönoton nopeuttamiseksi ja ilmastoneutraaliutta ja uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi jäsenvaltioiden olisi näin ollen voitava vapauttaa perustellusti ja tietyin edellytyksin tässä johdanto-osan kappaleessa mainitut hankkeet ympäristövaikutusten arvioinneista, asianmukaisista arvioinneista sekä arvioinneista, jotka koskevat niiden

vaikutuksia direktiivin 92/43/ETY¹⁷ 12 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY¹⁸ 5 artiklan mukaiseen lajien suojeluun.

- (26) Hyödyt, joita sähköinfrastruktuurin käyttöönotto tuottaa typpipäästöjen vähennyksinä, ylittävät pitkälti sen rakentamisesta aiheutuvien vähäisten päästöjen kustannukset. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että sähköinfrastruktuurin rakentamisesta aiheutuvat tilapäiset päästöt eivät millään tavoin rajoita sen nopeaa käyttöönottoa.
- (27) Siirtoverkkojen kansallinen suunnittelu, joka heijastaa ilmasto- ja energiapolitiikan kehitystä ja siihen liittyviä kulutus- ja tuotantomuutoksia, on ratkaisevan tärkeää sähköistymisen ja yleensä energiasiirtymän onnistumiselle. Direktiivin (EU) 2019/944 51 artiklan mukaisia nykyisiä vaatimuksia sovellettiin kuitenkin vain tiettyihin siirtoverkonhaltijoihin, eikä siinä säädetty riittävän pitkistä suunnitteluajasta ennakoivien investointien huomioon ottamiseksi. On tärkeää, että siirtoverkkoa laajennettaessa otetaan huomioon vähintään viidentoista vuoden aikahorisontti, että harkitaan ensisijaisesti fossiilittoman joustavuuden käyttöä, yhdysjohdottomia ratkaisuja ja muita vaihtoehtoja verkon laajentamiselle, että laajennus perustuu muiden, eri aloilla toimivien verkonhaltijoiden kanssa kehitettyyn yhteiseen skenaarioon ja että se on yhdenmukainen unionin laajuisen kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman keskeisen skenaarion kanssa. Jotta voidaan varmistaa avoimuus ja saada verkon käyttäjät, mukaan lukien tuotanto-, teollisuus-, data- ja liikenneala, paremmin mukaan verkkojen suunnitteluun, direktiivin (EU) 2024/1788 55 artiklan mukaisesti yhteisen skenaarion kehittämisprosessin aikana edellytetään käyttäjien kuulemista ennakoivien investointien mahdollistamiseksi.
- (28) Kun otetaan huomioon direktiivien (EU) 2018/2001 ja (EU) 2019/944 muutokset sekä asetuksen (EU) 2022/869 samanaikaisesti voimaan tulleet muutokset, komission olisi otettava käyttöön yhtenäinen energiahankkeiden lupamenettelyjä koskeva lähestymistapa. Vaikka direktiivissä (EU) 2024/1788 otetaan käyttöön toimenpiteitä hallinnollisten lupamenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja virtaviivaistamiseksi, tarvitaan kohdennettuja muutoksia, joilla varmistetaan yhdenmukainen lähestymistapa ja johdonmukaisen kehyksen käyttöönotto unionin tasolla.
- (29) Kansallisten viranomaisten resurssien puute ja lupamenettelyjen rajallinen digitalisointi aiheuttavat viivästyksiä maakaasun käsittelylaitoksia, vedyntuotantolaitoksia ja vetyjärjestelmäinfrastruktuuria koskevien lupien myöntämiseen. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että kansallisilla viranomaisilla on riittävät taloudelliset ja tekniset resurssit, mukaan lukien taidot sekä digitaaliset hallintatyökalut ja -järjestelmät, joiden avulla ne voivat tehdä päätöksiä direktiivissä säädetyissä määräajoissa.
- (30) Jotta direktiivin (EU) 2024/1788 mukaisten lupamenettelyjen keston ja kustannusten ennakoitavuutta ja niitä koskevaa varmuutta voidaan lisätä, hakijoille esitettyjen tieto- ja asiakirjapyyntöjen olisi oltava konkreettisia, täsmällisiä ja ajallisesti rajattuja. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen varmistettava, että kansalliset viranomaiset pyytävät

¹⁷ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta ([EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7](http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta ([EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7](http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

lupien myöntämiseksi hakijoilta asiaankuuluvia tietoja ennalta määritellyssä määräajassa, joka alkaa hakemuksen vastaanottamisesta, ja määrittelevät pyydettyjen tietojen sisällön ja yksityiskohdat konkreettisesti. Määräajan päätyttyä tietopyynnöt olisi rajattava puuttuviin tietoihin, jotka viranomaisen on jo aiemmin määritellyt tai pyytänyt, tai tietoihin, joita ei ole voitu pyytää aikaisemmin, koska ne liittyvät olosuhteiden olennaiseen muutokseen, joka on tapahtunut vasta sen jälkeen, kun hankkeelle on haettu lupaa.

- (31) Direktiivin (EU) 2024/1788 mukaisten hyväksymismenettelyjen osalta, koska vetylaitoksia ja vetyjärjestelmäinfrastruktuuria on tärkeää ottaa käyttöön nopeasti ja mainitussa direktiivissä vahvistettuja määräaikoja on tärkeää noudattaa, jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että lainkäyttöalueilla, joiden kansalliseen lainsäädäntöön sisältyy hiljaisen hyväksynnän käsite, sitä sovelletaan kyseisiä hankkeita koskeviin hallinnollisiin päätöksiin ympäristöä koskevia päätöksiä lukuun ottamatta. Jotta kolmansien osapuolten oikeudet oikeussuojaan voidaan taata, asianomaisten viranomaisten olisi julkistettava kaikki tehdyt päätökset, myös hiljaisesti tehdyt päätökset.
- (32) Jäsenvaltio voi katsoa, että on tarkoituksenmukaista ja tehokkaampaa keskittää yksinkertaistamisen hengessä direktiivin (EU) 2024/1788 mukaisen keskitetyn yhteyspisteen rooli asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitetuille kansallisille toimivaltaisille viranomaisille, koska nämä viranomaiset hoitavat jo vastaavia tehtäviä huolehtiessaan yhteistä etua koskevien hankkeiden ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyistä. Päättyessään yhdistää tehtäviä tällä tavalla jäsenvaltioiden olisi kiinnitettävä erityistä huomiota sen varmistamiseen, että yhteyspisteillä on riittävästi henkilöstöä sekä vastuullaan olevien tehtävien suorittamiseen tarvittavat resurssit ja valmiudet.
- (33) Tehokkuuden parantamiseksi jäsenvaltioiden olisi varmistettava sellaisten digitaalisten alustojen saatavuus, jotka helpottavat lupien hallinnointia.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Direktiivin (EU) 2018/2001 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2018/2001 seuraavasti:

- 1) Lisätään 2 artiklan toiseen kohtaan 10 a–10 f alakohdat seuraavasti:
- 10 b) 'energian erillisellä varastoinnilla' tarkoitetaan energian varastointia varastossa, jota ei ole yhdistetty energiantuotantolaitokseen;
- 10 c) 'latausasemalla' tarkoitetaan asetuksen (EU) 2023/1804 2 artiklan 52 alakohdassa määriteltyä latausasemaa;
- 10 d) 'hybridisaatiolla' tarkoitetaan sellaisen uusiutuvan energian tuotantolaitoksen, joka ei ole hybridilaitos, muuttamista hybridilaitokseksi saman liitäntäpisteen taakse;
- 10 e) 'hybridilaitoksella' tarkoitetaan uusiutuvan energian tuotantolaitosta, jossa yhdistetään useita uusiutuvan energian tuotantoteknologioita tai jossa

yhdistetään yksi tai useampi uusiutuvan energian tuotantoteknologia energian varastointiin;

10 f) 'verkkoliitântälupamenettelyllä' tarkoitetaan menettelyä, joka alkaa hankekehittäjän täydellisestä verkkoliitântäpyynnöstä ja päättyy verkonhaltijan päätökseen siitä, voidaanko hanke liittää verkkoon;

2) Lisätään 15 c artiklaan 6 kohta seuraavasti:

”6. Jäsenvaltioiden on pyrittävä olemaan nimeämättä suuria alueita, joilla uusiutuvan energian tuotantolaitosten ja niihin liittyvän infrastruktuurin asentamista oikeudellisesti tai tosiasiallisesti rajoitetaan ympäristösyistä, maiseman suojelu mukaan luettuna, paitsi jos ne voivat osoittaa, että tällaiset laitokset ja niihin liittyvä infrastruktuuri aiheuttaisivat alueella peruuttamatonta vahinkoa, jota ei voida lieventää tai korvata direktiivin 2011/92/EU mukaisen ympäristöarvioinnin ja tapauksen mukaan direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdan mukaisen asianmukaisen arvioinnin aikana.”

3) Lisätään 15 d artiklaan 3 ja 4 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että osa sellaisten uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden hyödyistä, joiden asennettu kapasiteetti on yli 10 MW, siirretään suoraan tai välillisesti hankkeen läheisyydessä sijaitseville paikallisille kansalaisille ja yhteisöille.

4. Jäsenvaltioiden on nimettävä ja rahoitettava riippumaton välittäjä sellaisiin uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin, joiden asennettu kapasiteetti on yli 10 MW, hankkeen toteuttajan ja suuren yleisön välisen vuoropuhelun edistämiseksi. Välittäjä puuttuu asiaan vain, kun mikä tahansa asianomainen osapuoli pyytää, ja

- a) helpottaa tarvittaessa julkisia kuulemisia, mukaan lukien lupahakemusta edeltävän vaiheen varhaisia kuulemisia;
- b) pyrkii löytämään ratkaisuja paikallisyhteisöjen mahdollisesti esittämiin huolenaiheisiin;
- c) tarjoaa tarvittaessa tukea ja varmistaa avoimuuden hyötyjen jakotoimenpiteitä valittaessa.

Jäsenvaltiot voivat rahoittaa välittäjän palvelut ottamalla käyttöön hankkeen toteuttajien maksaman maksun.”

4) Muutetaan 16 artikla seuraavasti:

a) Kumotaan 3 kohdan seuraava virke:

”Hakijoiden on voitava toimittaa asiaankuuluvat asiakirjat digitaalisessa muodossa.”

b) Lisätään 3 a kohta seuraavasti:

”3 a. Jäsenvaltioiden on perustettava keskitetty kansallinen digitaalinen alusta uusiutuvaa energiaa, varastointia ja verkkoja koskevien hankkeiden lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten.

Hakijoiden on voitava jättää lupahakemukset ja kaikki lupamenettelyssä tarvittavat asiakirjat yksinomaan keskitetyn digitaalisen alustan kautta. Keskitetyn digitaalisen alustan on automatisoitava lupahakemusten ohjaaminen toimivaltaisille viranomaisille, joiden on käsiteltävä asiaankuuluvat hakemukset ja asiakirjat sähköisessä muodossa ja oltava keskitetyllä digitaalisella alustalla suorassa vuorovaikutuksessa hakijoiden kanssa.

Keskិតetyssä digitaalisessa alustassa on oltava ominaisuuksia, joilla hakijalle voidaan tiedottaa lupamenettelyn kaikista vaiheista, menettelyn tilasta ja asianomaisten viranomaisten päätöksistä ja joilla hakija voi tarkistaa tässä direktiivissä asetettujen lupamääräaikaisten noudattamisen. Keskិតetyllä digitaalisella alustalla on varmistettava pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettussa keskិតetyssä digitaaliseen paikkatietojärjestelmään perustuvassa portaalissa.

Keskិតetyllä digitaalisella alustalla on julkaistava vuosittaisia tilastotietoja lupamenettelyjen kestosta ja yksilöitävä selkeästi lupamenettelyn eri vaiheet ja niiden kesto. Näiden tietojen on oltava julkisesti saatavilla.

Edellä 3 kohdassa tarkoitettulla keskិតetyllä yhteyspisteellä tai -pisteillä on oltava tehtäviensä suorittamiseksi pääsy kaikkiin alustalla saatavilla oleviin asiaankuuluviin tietoihin.”

5) Muutetaan 16 b artikla seuraavasti:

a) Kumotaan 2 kohdan seuraava virke:

”Jos uusiutuvan energian hankkeessa on toteutettu tarvittavia lieventäviä toimenpiteitä, direktiivin 92/43/ETY 12 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY 5 artiklan nojalla suojeltujen lajien mahdollista tappamista tai häiritsemistä ei pidetä tahallisenä.”

b) Lisätään 3 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos toimivaltaisilta viranomaisilta tai muilta tahoilta ei 1 kohdassa ja 2 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettussa lupamenettelyssä saada vastausta säädetyssä määrääjassa, asian käsittelyn kyseiset vaiheet katsotaan hyväksytyiksi, paitsi jos on kyse ympäristöä koskevista päätöksistä tai verkkoliitântäluvista tai jos kyseisen jäsenvaltion kansallisessa oikeusjärjestelmässä ei ole hallinnollisen hiljaisen hyväksynnän periaatetta. Kaikki päätökset on asetettava julkisesti saataville, mukaan lukien lopulliset päätökset, jotka on hyväksytty hiljaisesti.”

6) Muutetaan 16 c artikla seuraavasti:

a) Kumotaan 1 kohta;

b) Lisätään 2 b kohta seuraavasti:

”2 b. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että uusiutuvan energian voimalaitoksen sijaintipaikan maankäyttötatukseen muuttuminen ei estä laitoksen päivittämistä.”;

c) Lisätään 4 kohta seuraavasti:

”4. Jos tuulivoimalaitosten päivittäminen lisää laitoksen kokonaiskapasiteettia lisäämättä maapinta-alaa ja päivityksessä noudatetaan alkuperäisen tuulivoimalaitoksen osalta vahvistettuja sovellettavia ympäristöhaittojen lieventämistoimenpiteitä, hanke on vapautettava mahdollisista vaatimuksista suorittaa 16 a artiklan 4 kohdassa säädetty seulontamenettely, määrittää, edellyttääkö hanke direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 2 kohdassa tai Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 5 artiklassa säädettyä ympäristövaikutusten arviointia,

tai toteuttaa ympäristövaikutusten arviointi direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 1 kohdan nojalla.”

7) Muutetaan 16 d artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 16 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu lupamenettely, joka koskee aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti ylittää 100 kW, asentamista olemassa oleviin tai tuleviin keinotekoisii rakenteisiin, keinotekoisia vedepintoja lukuun ottamatta, ei ylitä kolmea kuukautta edellyttäen, että tällaisten keinotekoisien rakenteiden ensisijaisena tavoitteena ei ole aurinkoenergian tuotanto tai energian varastointi. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan 2 kohdassa ja kyseisen direktiivin liitteessä II olevan 3 kohdan a ja b alakohdassa, joko yksinään tai yhdessä direktiivin 13 kohdan a alakohdan kanssa, säädetään, tämän artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentaminen vapautetaan tarvittaessa vaatimuksesta tehdä erillinen ympäristövaikutusten arviointi direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti.”

b) Korvataan 2 kohta seuraavasti:

”Jäsenvaltiot eivät saa vaatia hallinnollisia lupia, mukaan lukien ympäristöön liittyvät luvat ja lukuun ottamatta verkkoliitäntälupia, sellaisten aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentamiseen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti on enintään 100 kW. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän kohdan soveltamista Natura 2000 - alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla, sanotun kuitenkin rajoittamatta 1 kohdan soveltamista.”

c) Lisätään 3 ja 4 kohta seuraavasti:

”3. Jäsenvaltiot voivat jättää tietyt alueet 1 ja 2 kohdan soveltamisalan ulkopuolelle kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelemiseksi taikka maanpuolustuksellisiin etuihin, turvallisuuteen tai verkon turvallisuuteen liittyvistä syistä.

4. Jäsenvaltioiden on poistettava sääntelylliset ja muut esteet, jotka vaikuttavat kapasiteetiltaan enintään 800 W:n, pistorasiaan liitettävien pienoisaurinkosähköjärjestelmien asentamiseen rakennuksiin ja niiden pinnalle.”

8) Muutetaan 16 f artikla seuraavasti:

a) Kumotaan viimeiset kaksi virkettä.

b) Lisätään kohta seuraavasti:

”Kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tuotantolaitosten ja -asennusten suunnittelun, rakentamisen ja käytön, niiden verkkoon liittämisen, asiaankuuluvan verkon itsensä, varastojen ja latausasemien katsotaan lupamenettelyssä olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia ja ne asetetaan siinä tapauksessa etusijalle, kun punnitaan muita kuin ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja oikeudellisia etuja. Jäsenvaltiot voivat sulkea pois tämän oletettaman soveltamisen suojellakseen

kulttuuriperintöä yhdenmukaisen täytäntöönpanon varmistavien oikeudellisten perusteiden perusteella.”

- 9) Lisätään 16 g–16 k artikla seuraavasti:

”16 g artikla

Vaihtoehtoisten tai tyydyttävien ratkaisujen puuttuminen ja korvaavien toimenpiteiden toteuttaminen direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi

1. Kun arvioidaan, onko uusiutuvan energian tuotantolaitoksia, tällaisten laitosten verkkoon liittämistä, asiaankuuluvaa verkkoa itseään sekä varastoja koskeville hankkeille olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan d alakohdan ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, ehdon, jonka mukaan ei ole olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoja, on täytyttävä, jos ei ole olemassa sellaisia tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla voitaisiin saavuttaa sama tarkasteltavana olevan hankkeen tavoite siltä osin kuin on kyse saman uusiutuvan energian kapasiteetin kehittämisestä saman energiateknologian avulla samassa tai samankaltaisessa aikataulussa ja aiheuttamatta merkittävästi korkeampia kustannuksia.
2. Kun jäsenvaltiot toteuttavat uusiutuvan energian tuotantolaitoksia, tällaisten laitosten verkkoon liittämistä, asiaankuuluvaa verkkoa itseään sekä varastoja koskeviin hankkeisiin liittyviä korvaavia toimenpiteitä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi, ne voivat sallia tällaisten korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti hankkeen toteutuksen kanssa perustelluissa tapauksissa ja jos voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologisiin prosesseihin eikä vaaranna Natura 2000 - verkoston yleistä yhtenäisyyttä ennen korvaavien toimenpiteiden toteuttamista. Jäsenvaltioiden on sallittava näiden korvaavien toimenpiteiden mukauttaminen ajan mittaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti sen mukaan, odotetaanko merkittävien kielteisten vaikutusten ilmenevän lyhyellä, keskipitkällä vai pitkällä aikavälillä.

16 h artikla

Muun energian kuin vedyn erillistä varastointia koskeva lupamenettely

1. Muun energian kuin vedyn erillisen varastoinnin lupamenettelyn on katettava kaikki asiaankuuluvat hallinnolliset luvat, jotka koskevat erillisten varastojen rakentamista, päivittämistä ja käyttöä, mukaan lukien verkkoliitântäluvat ja vaadittaessa ympäristöarvioinnit ja - luvat. Lupamenettelyyn on sisällyttävä kaikki hallinnolliset vaiheet lupahakemuksen täydellisyyden toteutamisesta siihen asti, kun asiaankuuluva toimivaltainen viranomainen tai asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat lupamenettelyn tulosta koskevan lopullisen päätöksen. Toimivaltaisen viranomaisen on todettava lupahakemus täydelliseksi viimeistään 30 päivän kuluttua lupahakemuksen vastaanottamisesta, tai jos hakija ei ole toimittanut kaikkia hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia tietoja, pyydettävä tätä toimittamaan täydellinen hakemus ilman aiheutonta viivytystä. Lupamenettelyn alkamispäiväksi katsotaan päivä, jona toimivaltainen viranomainen toteaa hakemuksen olevan täydellinen.

2. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia hallinnollisia lupia, mukaan lukien ympäristöön liittyviä lupia, lukuun ottamatta verkkoliitântälupia, sellaisten muun energian kuin vedyn erilliseen varastointiin tarkoitettujen varastojen asentamiseen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti on enintään 100 kW. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, tällaisten varastojen asennus vapautetaan vaatimuksesta tehdä erillinen ympäristövaikutusten arviointi kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän alakohdan soveltamista Natura 2000 - alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun asennettu kokonaiskapasiteetti on yli 100 kW, muun energian kuin vedyn erillistä varastointia koskevien lupamenettelyjen, mukaan lukien verkkoliitântälupien ja tarvittaessa ympäristöarviointien, kesto ei saa ylittää kuutta kuukautta. Kun kyse on vesipumppuvoiman varastointilaitoksia koskevista hankkeista, lupamenettelyn kesto ei saa ylittää kahta vuotta.

16 i artikla

Latausasemien lupamenettely

1. Latausasemien lupamenettelyn on katettava kaikki asiaankuuluvat hallinnolliset luvat, jotka koskevat latausasemien rakentamista, päivittämistä ja käyttöä, mukaan lukien verkkoliitântäluvat ja vaadittaessa ympäristöarvioinnit ja - luvat. Lupamenettelyyn on sisällyttävä kaikki hallinnolliset vaiheet lupahakemuksen täydellisyyden toteamisesta siihen asti, kun asiaankuuluva toimivaltainen viranomainen tai asiaankuuluvat toimivaltaiset viranomaiset ilmoittavat lupamenettelyn tulosta koskevan lopullisen päätöksen. Toimivaltaisen viranomaisen on todettava lupahakemus täydelliseksi viimeistään 30 päivän kuluttua lupahakemuksen vastaanottamisesta, tai jos hakija ei ole toimittanut kaikkia hakemuksen käsittelemiseksi tarvittavia tietoja, pyydettyä tätä toimittamaan täydellinen hakemus ilman aiheutonta viivytystä. Lupamenettelyn alkamispäiväksi katsotaan päivä, jona toimivaltainen viranomainen toteaa hakemuksen olevan täydellinen.
2. Jäsenvaltiot eivät saa vaatia hallinnollisia lupia, mukaan lukien ympäristöön liittyviä lupia, lukuun ottamatta verkkoliitântälupia, sellaisten latausasemien asentamiseen, joiden asennettu kokonaiskapasiteetti on enintään 100 kW. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdassa säädetään, tällaisten asemien asennus vapautetaan tarvittaessa vaatimuksesta tehdä erillinen ympäristövaikutusten arviointi kyseisen direktiivin 2 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän alakohdan soveltamista Natura 2000 - alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla.
3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kun asennettu kokonaiskapasiteetti on yli 100 kW, latausasemia koskevien lupamenettelyjen, mukaan lukien verkkoliitântälupien ja tarvittaessa ympäristöarviointien, kesto ei saa ylittää kuutta kuukautta.

16 j artikla

Uusiutuvan energian tuotantolaitosten hybridisaatiota koskeva lupamenettely

1. Jos uusiutuvan energian voimalaitoksen hybridisaatio edellyttää 16 a artiklan 4 kohdassa säädettyä seurantamenettelyä, sen määrittämistä, edellyttävätkö hanke ympäristövaikutusten arviointimenettelyä, tai ympäristövaikutusten arviointimenettelyä direktiivin 2011/92/EU 4 artiklan mukaisesti, tällainen seurantamenettely, ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tarpeen määrittäminen tai ympäristövaikutusten arviointimenettely on rajattava koskemaan lisäyksen mahdollisia vaikutuksia alkuperäiseen hankkeeseen verrattuna.
  2. Jos uusiutuvaa energiaa koskevien hankkeiden asennuspaikan maankäyttötatus muuttuu, jäsenvaltioiden on varmistettava, että näiden hankkeiden toiminta ja hybridisaatio voidaan edelleen toteuttaa.”
- 10) Korvataan 17 artikla seuraavasti:

”17 artikla

Verkkoliitântälupamenettelyt

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että verkkoliitântälupamenettelyjen kesto ei ylitä
  - a) yhtä kuukautta, kun on kyse 16 d artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista aurinkoenergialaitteista ja samalla paikalla sijaitsevista energiavarastoista, 16 h artiklan 2 kohdassa tarkoitettuista energian erillisistä varastoista ja 16 i artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista latausasemista;
  - b) kolmea kuukautta, kun on kyse 16 d artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen aurinkoenergialaitteiden ja samalla paikalla sijaitsevien energiavarastojen asentamisesta sekä 16 c ja 16 j artiklassa tarkoitettujen olemassa olevien uusiutuvan energian tuotantolaitosten päivittämisestä tai hybridisaatiosta, paitsi jos on olemassa perustelluja turvallisuusongelmia tai jos järjestelmän komponentit ovat teknisesti yhteensopimattomia tai jos kapasiteetin lisäyksen suuruuden vuoksi arviointiin tarvitaan enemmän aikaa.
2. Verkonhaltijan on valittava 16 a artiklan 1 kohdassa, 16 b artiklan 1 kohdassa ja tämän artiklan 1 d kohdassa säädetyissä määräajoissa jokin seuraavista toimista:
  - a) jos kapasiteetti riittää eikä pyydetty liitântä vaikuta verkon vakauteen, luotettavuuteen eikä turvallisuuteen, sen on hyväksyttävä liitântäpyyntö ja myönnettävä liitântä;
  - b) jos verkkokapasiteetti on riittämätön, sen on ehdotettava direktiivin (EU) 2019/944 6 a artiklan mukaista joustavaa liittymissopimusta, jos se on teknisesti mahdollista.
3. Jos hankkeen toteuttaja hylkää 2 kohdan b alakohdassa tarkoitettua sopimusehdotuksen, verkkonhaltijan on perustelluista turvallisuussyistä tai järjestelmän komponenttien teknisen yhteensopimattomuuden vuoksi ehdotettava vaihtoehtoista verkkoliitântäpistettä tai vaihtoehtoista alustavaa päivämäärää verkkoon liittämiseksi tai, jos kumpikaan ei ole mahdollinen, hylättävä liitântäpyyntö.

4. Jos jakeluverkonhaltija ei vastaa 1 kohdan a alakohdassa säädetyssä määräajassa, liitântä lupa on katsottava myönnettyksi edellyttäen, että aurinkoenergialaitteen, energiavaraston tai latausaseman kapasiteetti ei ylitä jakeluverkkoliitännän olemassa olevaa kapasiteettia.”

2 artikla

Direktiivin (EU) 2019/944 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2019/944 seuraavasti:

- 1) Korvataan 8 artikla seuraavasti:

”8 artikla

Lupamenettely

1. Silloin, kun sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurien tai niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen tai käyttöön tai uuden tuotantokapasiteetin rakentamiseen vaaditaan lupa, kuten toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä, jäsenvaltion tai sen nimeämän toimivaltaisen viranomaisen on myönnettävä tällainen lupa 2–14 kohdan mukaisesti. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös sähkön toimittajille ja tukkuasiakkaille.
2. Jäsenvaltioiden, jotka panevat täytäntöön lupajärjestelmän, on
  - a) vahvistettava puolueettomat ja syrjimättömät perusteet sekä avoimet menettelyt, jotka jokaisen uuden tuotantokapasiteetin sekä siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin rakentamista ja/tai käyttöä koskevaa lupaa hakevan yrityksen on täytettävä;
  - b) julkaistava lupien myöntämisperusteet ja - menettelyt;
  - c) varmistettava, että tällaisen tuotantokapasiteetin ja infrastruktuurin tai niihin liittyvien laitteiden lupamenettelyissä otetaan tarvittaessa huomioon hankkeen merkitys sähkön ja uusiutuvien energialähteiden sisämarkkinoiden kannalta;
  - d) varmistettava, että lupamenettelyissä otetaan huomioon, onko neuvoston direktiivin 92/43/ETY¹⁹ ja direktiivien 2000/60/EY²⁰, 2001/42/EY²¹, 2009/147/EY²² ja 2011/92/EU²³ mukaisten arviointien suorittaminen tarpeellista vai ei;

¹⁹ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta ([EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/1992/43/oj>).

²⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista ([EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2000/60/oj>).

²¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/42/EY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 2001, tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (EYVL L 197, 21.7.2001, s. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

²² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/147/EY, annettu 30 päivänä marraskuuta 2009, luonnonvaraisten lintujen suojelusta ([EUVL L 20, 26.1.2010, s. 7](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>).

- e) varmistettava, että pienimuotoista ja/tai hajautettua tuotanto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria varten on erityisiä, yksinkertaistettuja ja virtaviivaistettuja lupamenettelyjä, joissa otetaan huomioon kyseisen infrastruktuurin rajoitettu koko ja mahdollinen vaikutus;
  - f) varmistettava, että kansalliset sääntelyviranomaiset tai muut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset, mukaan lukien suunnitteluviranomaiset, jotka voivat suositella muutoksia, laativat ja tarkistavat näitä erityisiä lupamenettelyjä koskevat ohjeet;
  - g) varmistettava, että kaikki päätökset saatetaan julkisesti saataville;
  - h) varmistettava, että hakijoille ilmoitetaan luvan epäämisen syyt. Niiden on myös varmistettava, että nämä syyt ovat puolueettomia, syrjimättömiä, aiheellisia ja asianmukaisesti perusteltuja ja että hakijoilla on mahdollisuus hakea muutosta päätökseen;
  - i) varmistettava, että toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on riittävät tekniset, taloudelliset ja henkilöresurssit luvan myöntämistä koskevan päätöksen tekemiseen sovellettavissa määräajoissa.
3. Jos jäsenvaltiot panevat täytäntöön sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevan lupajärjestelmän, niiden on myös
- a) varmistettava siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin lupajärjestelmän yhdenmukaisuus 32 artiklan mukaisesti hyväksytyyn jakeluverkon kehittämissuunnitelman ja 51 artiklan mukaisesti hyväksytyyn siirtoverkon kymmenvuotisen verkonkehittämissuunnitelman kanssa;
  - b) varmistettava, että lupamenettelyjen, mukaan lukien kaikki toimivaltaisten viranomaisten asiaankuuluvat menettelyt, kesto ei ylitä kahta vuotta, paitsi jos se on asianmukaisesti perusteltua poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi, jolloin kestoa voidaan pidentää enintään yhdellä vuodella;
  - c) varmistettava, että jos toimivaltaisilta kansallisilta viranomaisilta tai muilta tahoilta ei saada vastausta b kohdassa säädetyssä määräajassa, asian käsittelyn kyseiset vaiheet katsotaan hyväksytyiksi, paitsi jos on kyse ympäristöä koskevista päätöksistä tai jos kyseisen jäsenvaltion kansallisessa oikeusjärjestelmässä ei ole hallinnollisen hiljaisen hyväksynnän periaatetta;
  - d) varmistettava, että lopullisia päätöksiä julkaistaessa julkaistaan myös päätökset, jotka on tehty hiljaisesti sen jälkeen, kun asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta tai muilta tahoilta ei ole saatu vastausta;
  - e) varmistettava, että siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin hyväksyminen katsotaan uusiutuvien energiavarojen integroimisen sekä ilmasto- ja energiatarvoitteiden ja ilmastoneutraaliutta koskevan tavoitteen saavuttamisen kannalta keskeiseksi.
4. Jäsenvaltioiden on perustettava tai nimettävä siirto- tai jakeluverkonhaltijoille yksi tai useampi yhteyspiste. Kyseisten yhteyspisteiden on hakijan pyynnöstä ja maksutta annettava hakijalle ohjeita ja helpotettava koko 1 kohdassa tarkoitettuja toimia

---

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/92/EU, annettu 13 päivänä joulukuuta 2011, tiettyjen julkisten ja yksityisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnista ([EUVL L 26, 28.1.2012, s. 1](#), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>).

koskevaa lupamenettelyä vastuuviranomaisten lopulliseen päätökseen asti. Hakijan ei tarvitse koko prosessin aikana olla yhteydessä useampaan kuin yhteen yhteyspisteeseen.

Yhteyspisteinä voivat olla asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitettut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tai direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklassa tarkoitettut yhteyspisteet.

5. Jos jäsenvaltiot panevat täytäntöön sähkön siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuria koskevan lupajärjestelmän, niiden on varmistettava, että jos hakemuksista puuttuu menettelyyn tarvittavia tutkimuksia, selvityksiä ja asiakirjoja, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pyytävät kolmen kuukauden kuluessa hakemuksesta yhteistyössä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa hankkeen toteuttajalta tarvittavat asiakirjat ja määrittävät niiden laajuuden ja yksityiskohtaisuuden. Kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava saman kolmen kuukauden määräajan kuluessa hankkeen toteuttajalle, jos 10 kohdan mukaiset oletamat eivät koske hanketta. Kyseisen ajanjakson jälkeen toimivaltainen viranomainen tai mikään muu asianomainen viranomainen ei saa pyytää lisätietoja, tutkimuksia, selvityksiä eikä arviointeja paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa hankkeessa tai sen ympäristössä on tapahtunut olennainen muutos, jonka vuoksi alkuperäiset perusteet, joihin määritykset perustuivat, eivät enää ole asianmukaisia. Jos tällainen olennainen muutos on tapahtunut, kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava hankkeen toteuttajalle asianmukaisesti, miksi lisätietoja pyydetään.
6. Tämän artiklan 3 kohdassa vahvistetun määräajan soveltaminen ei vaikuta voimassa olevan unionin ympäristö- ja energialainsäädännön, mukaan lukien direktiivi (EU) 2018/2001, mukaisiin velvoitteisiin, kanteiden nostamiseen, oikeussuojakeinoihin ja muihin menettelyihin tuomioistuimissa eikä vaihtoehtoihin riitojenratkaisumenettelyihin, mukaan lukien valitusmenettelyt sekä menettelyt ja muutoksenhaku tuomioistuinten ulkopuolella, ja niitä voidaan jatkaa enintään tällaisten menettelyjen keston verran.
7. Tätä artiklaa sovelletaan vaikuttamatta asetuksen (EU) 2022/869 7–10 artiklaan ja direktiivin (EU) 2018/2001 15 artiklaan ja 15 b–17 artiklaan.
8. Kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu unionin tasolla, jäsenvaltioiden on varmistettava, että siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin suunnittelun, rakentamisen ja käytön katsotaan lupamenettelyjen yhteydessä tarvittavissa tapauskohtaisissa arvioinneissa olevan erittäin tärkeän yleisen edun mukaista ja palvelevan kansanterveyttä ja turvallisuutta, kun oikeudellisia etuja punnitaan yksittäistapauksissa direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan c alakohdan, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan soveltamiseksi. Jäsenvaltiot voivat asianmukaisesti perustelluissa ja erityisissä olosuhteissa rajoittaa soveltamisen tiettyihin alueensa osiin, tietyyntyyppiseen teknologiaan tai hankkeisiin, joilla on tiettyjä teknisiä ominaisuuksia.

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että nämä hankkeet asetetaan etusijalle myös punnittaessa muita kuin tässä kohdassa tarkoitettuja oikeudellisia etuja, paitsi kun on kyse kulttuuriperinnön suojelemisesta täytäntöönpanon varmistavien oikeudellisten perusteiden perusteella.
9. Poiketen siitä, mitä direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdassa, 4 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 2 kohdassa sekä liitteessä I olevassa 20 kohdassa ja liitteessä

II olevan 3 kohdan b alakohdassa säädetään, ja poiketen siitä, mitä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdassa säädetään, kunnes ilmastoneutraalius on saavutettu unionin tasolla, jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltainen viranomainen voi perustelluissa olosuhteissa, myös silloin, kun tämä on tarpeen sähköjärjestelmäinfrastruktuurin käyttöönoton nopeuttamiseksi ilmastoneutraaliutta ja uusiutuvaa energiaa koskevien tavoitteiden saavuttamiseksi, vapauttaa nykyisen siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin sellaisen kunnostamisen, nykyaikaistamisen tai päivittämisen, johon ei tarvita lisätilaa ja joka on alkuperäisen laitoksen osalta vahvistettujen sovellettavien ympäristöhaittojen lieventämistoimenpiteiden mukainen,

- a) direktiivin 2011/92/EU 2 artiklan 1 kohdan mukaisesta ympäristövaikutusten arvioinnista;
- b) direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 3 kohdan mukaisesta Natura 2000 - alueisiin kohdistuvien vaikutusten asianmukaisesta arvioinnista;
- c) direktiivin 92/43/ETY 12 artiklan 1 kohdan ja direktiivin 2009/147/EY 5 artiklan mukaisesta lajien suojeluun kohdistuvien vaikutusten arvioinnista;
- d) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 5 artiklan mukaisesta seulonnasta.

Näitä poikkeuksia ei sovelleta olemassa olevan siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin kunnostamiseen, nykyaikaistamiseen tai päivittämiseen eikä sellaisen uuden jakeluverkkoinfrastruktuurin tai siihen liittyvien laitteiden rakentamiseen, jolla direktiivin 2011/92/EU 7 artiklan mukaisesti on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa.

Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän kohdan soveltamista Natura 2000 - alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla.

10. Jäsenvaltiot voivat perustelluissa olosuhteissa soveltaa 9 kohdassa tarkoitettuja poikkeuksia myös uuden jakeluinfrastruktuurin tai siihen liittyvien laitteiden rakentamiseen edellyttäen, että asianomaiselle hankkeelle on tehty direktiivin 2011/92/EY 4 artiklan 2 kohdan mukainen seulonta, jolla toimivaltainen kansallinen viranomainen on varmistanut, että hankkeella ei todennäköisesti ole merkittäviä ympäristövaikutuksia, erityisesti kun otetaan huomioon hankkeen toteuttamisalueen, kuten kaupunkialueiden ja tiiviisti rakennettujen alueiden, erityispiirteet.

Näitä poikkeuksia ei sovelleta sellaisen uuden jakeluinfrastruktuurin tai siihen liittyvien laitteiden rakentamiseen, jolla direktiivin 2011/92/EU 7 artiklan mukaisesti on todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa.

Jos ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettussa seulonnassa havaitaan todennäköinen merkittävä ympäristövaikutus, toimivaltaisen viranomaisen on ilmoitettava hankkeen toteuttajalle 45 päivän kuluessa hakemuksesta, että 9 kohdan a, b ja c alakohdassa tarkoitettu arviointi on tarpeen.

Jäsenvaltioiden on rajoitettava tämän kohdan soveltamista Natura 2000 - alueilla ja muilla kansallisten suojelujärjestelmien mukaisesti nimetyillä alueilla sekä kulttuuriperinnön tai historiallisen perinnön suojelualueilla.

11. Siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuurin suunnittelun, rakentamisen ja käytön oletetaan vähentävän osaltaan typpipäästöjä pitkällä aikavälillä, eikä niiden osalta edellytetä

typpipäästöjen arviointia arvioinnissa, joka voidaan tehdä neuvoston direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan mukaisesti.

12. Olemassa olevan siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuurin laajentamista, kunnostamista, nykyaikaistamista tai päivittämistä koskevaa hanketta koskeva direktiivin 2011/92/EU mukainen ympäristövaikutusten arviointi ja tarvittaessa direktiivin 92/43/ETY mukainen asianmukainen arviointi on rajoitettava koskemaan muutosten tai laajennusten mahdollisia vaikutuksia verrattuna alkuperäiseen siirto- tai jakeluverkkoinfrastruktuuriin.
  13. Jäsenvaltioiden on varmistettava 1 kohdassa tarkoitettujen lupien hallinnoimiseksi, että käytössä on digitaalisia alustoja, joilla hallinnoidaan hakemuksia, niihin liittyvää prosessia ja vireillä olevia päätöksiä.
Näillä alustoilla on tarjottava pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologisiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla keskitetyllä verkkoalustalla.”
- 2) Lisätään 8 a artikla seuraavasti:

”8 a artikla

Vaihtoehtoisten tai tyydyttävien ratkaisujen puuttuminen ja korvaavien toimenpiteiden toteuttaminen direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi

14. Kun arvioidaan, onko sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria ja niihin liittyviä laitteita koskeville hankkeille olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan ja 16 artiklan 1 kohdan, direktiivin 2000/60/EY 4 artiklan 7 kohdan d alakohdan ja direktiivin 2009/147/EY 9 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, ehdon, jonka mukaan ei ole olemassa tyydyttäviä vaihtoehtoja, on täytyttävä, jos ei ole olemassa sellaisia tyydyttäviä vaihtoehtoisia ratkaisuja, joilla voitaisiin saavuttaa sama tarkasteltavana olevan hankkeen tavoite siltä osin kuin on kyse saman kapasiteetin kehittämisestä saman teknologian avulla samassa tai samankaltaisessa aikataulussa ja aiheuttamatta merkittävästi korkeampia kustannuksia.
  15. Kun jäsenvaltiot toteuttavat sähkön siirto- ja jakeluverkkoinfrastruktuuria ja niihin liittyviä laitteita koskeviin hankkeisiin liittyviä korvaavia toimenpiteitä direktiivin 92/43/ETY 6 artiklan 4 kohdan soveltamiseksi, ne voivat sallia tällaisten korvaavien toimenpiteiden toteuttamisen samanaikaisesti hankkeen toteutuksen kanssa perustelluissa tapauksissa ja jos voidaan kohtuudella osoittaa, että suunnitelma tai hanke ei vaikuta peruuttamattomasti alueen rakenteen ja toimintojen säilyttämisen kannalta välttämättömiin ekologisiin prosesseihin eikä vaaranna Natura 2000 - verkoston yleistä yhtenäisyyttä ennen korvaavien toimenpiteiden toteuttamista. Jäsenvaltiot voivat sallia näiden korvaavien toimenpiteiden mukauttamisen ajan mittaan ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti sen mukaan, odotetaanko merkittävien kielteisten vaikutusten ilmenevän lyhyellä, keskipitkällä vai pitkällä aikavälillä.”
- 3) Lisätään 40 a artikla seuraavasti:

”40 a artikla

Verkon kehittäminen ja toimivalta tehdä investointipäätöksiä

1. Kaikkien siirtoverkonhaltijoiden on kaikkia asianomaisia sidosryhmiä 2 kohdan c alakohdan kuultuaan toimitettava vähintään joka toinen vuosi sääntelyviranomaiselle kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma, joka perustuu nykyisiin ja ennakoituihin toimituksiin ja kysyntään. Tämän verkon kehittämissuunnitelmaan on sisällyttävä tehokkaita toimenpiteitä, joilla varmistetaan verkon riittävyys ja toimitusvarmuus. Siirtoverkonhaltijan on julkaistava kymmenvuotinen verkon kehittämissuunnitelma verkkosivustollaan.

Jäsenvaltioiden on pyrittävä varmistamaan maakaasua, vetyä ja sähköä koskevien kymmenvuotisten verkon kehittämissuunnitelmien koordinoitua suunnitteluvaihetta.
2. Kymmenvuotisessa verkon kehittämissuunnitelmassa on erityisesti
  - a) ilmoitettava markkinaosapuolille ne pääasialliset siirtoinfrastruktuurit, joita on rakennettava tai parannettava seuraavien kymmenen ja seuraavien viidentoista vuoden aikana ottaen huomioon ennakoivien investointien mahdollisuudet vastata tuleviin verkon tarpeisiin;
  - b) harkittava ensisijaisesti fossiilittoman joustavuuden käyttöä asetuksen (EU) 2019/943 mukaisesti, johdottomia ratkaisuja asetuksen (EU) [asiakirjalla COM(2025)xxxx tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E asetuksen] mukaisesti ja muita järjestelmän laajentamisen vaihtoehtoja;
  - c) käytettävä perustana Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2024/1788²⁴ 55 artiklan mukaisesti joka toinen vuosi laadittua yhteistä skenaariota, jonka on oltava yhdenmukainen asetuksen (EU) [asiakirjalla COM(2025)xxxx tehdyn ehdotuksen mukaisesti annettavan TEN-E asetuksen] 11 artiklan mukaisesti kehitetyn keskiskenaarion ja herkkyksien kanssa;
  - d) oltava linjassa yhdenmukainen kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman ja sen päivitysten kanssa, otettava huomioon asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitettujen yhdenmukisten kansallisten energia- ja ilmastosuunnitelmien nykytilanne, oltava johdonmukaisia direktiivissä (EU) 2018/2001 asetettujen tavoitteiden kanssa, seurattava direktiivin (EU) 2023/1791 27 artiklan mukaista energiatehokkuus etusijalle - periaatteen soveltamista ja tuettava Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119²⁵ 2 artiklan 1 kohdassa ja 4 artiklan 1 kohdassa vahvistettua ilmastoneutraaliustavoitetta;
  - e) mainittava kaikki jo päätetyt investoinnit ja uudet investoinnit, jotka on tehtävä seuraavien kolmen vuoden aikana;
  - f) vahvistettava määräaika kaikille investointihankkeille.
3. Uusiin infrastruktuurihankkeisiin on liitettävä selvitys siitä, miten johdottomat ratkaisut, fossiilittomat joustoresurssit tai muut järjestelmän laajentamisen vaihtoehdot on otettu huomioon.

---

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2024/1788, annettu 13 päivänä kesäkuuta 2024, uusiutuvan kaasun, maakaasun ja vedyn sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä, direktiivin (EU) 2023/1791 muuttamisesta ja direktiivin 2009/73/EY kumoamisesta ([EUVL L, 2024/1788, 15.7.2024](http://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj), ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/1119, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2021, puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta (eurooppalainen ilmastolaki) (EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

4. Siirtoverkonhaltijan on kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaa laatiessaan otettava täysimääräisesti huomioon mahdollisuus käyttää kulutusjoustoja, energiavarastoja tai muita resursseja vaihtoehtoina järjestelmän laajentamiselle sekä odotettu kulutus, muiden maiden kanssa käytävä kauppa ja unionin laajuisia ja alueellisia verkkoja koskevat investointisuunnitelmat.
5. Sääntelyviranomaisen on kuultava kaikkia tosiasiallisia tai mahdollisia verkon käyttäjiä kymmenvuotisesta verkon kehittämissuunnitelmasta julkisella ja avoimella tavalla. Henkilöitä tai yrityksiä, jotka väittävät olevansa mahdollisia verkon käyttäjiä, voidaan vaatia perustelemaan väitteensä. Sääntelyviranomaisen on julkaistava kuulemisprosessin tulokset erityisesti mahdollisten investointitarpeiden osalta.
6. Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä kymmenvuotinen verkonkehittämissuunnitelma tai pyydettävä sen muuttamista ja tarkasteltava, kattaako kymmenvuotinen verkonkehittämissuunnitelma kaikki kuulemisprosessissa esille tulleet investointitarpeet ja onko se johdonmukainen asetuksen (EU) 2019/943 30 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetun ei-sitovan unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman ("unionin laajuinen verkon kehittämissuunnitelma"), kanssa. Jos suunnitelman johdonmukaisuutta unionin laajuisen kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman kanssa epäillään, sääntelyviranomaisen on neuvoteltava ACERin kanssa. Sääntelyviranomaisen voi vaatia siirtoverkonhaltijaa muuttamaan kymmenvuotista verkon kehittämissuunnitelmaansa.

Toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tarkasteltava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman johdonmukaisuutta asetuksen (EU) 2018/1999 mukaisesti toimitetun kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman kanssa.

7. Sääntelyviranomaisen on seurattava ja arvioitava kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman täytäntöönpanoa.
8. Jos kyseessä ei ole ylivoimainen este ja riippumaton järjestelmävastaava tai riippumaton siirtoverkonhaltija ei tee investointia, joka kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman mukaan olisi pitänyt tehdä seuraavien kolmen vuoden kuluessa, jäsenvaltioiden on varmistettava, että sääntelyviranomaisen on velvollinen toteuttamaan ainakin yhden seuraavista toimenpiteistä sen varmistamiseksi, että kyseessä oleva investointi tehdään, jos tällä investoinnilla on vielä merkitystä viimeisimmän kymmenvuotisen verkon kehittämissuunnitelman perusteella:
  - a) siirtoverkonhaltija veloitetaan tekemään kyseessä olevat investoinnit;
  - b) kaikille investoijille avoin tarjouskilpailu järjestetään kyseessä olevasta investoinnista; tai
  - c) siirtoverkonhaltija veloitetaan hyväksymään pääoman korotus tarvittavien investointien rahoittamiseksi ja sallimaan riippumattomien investoijien osallistuminen pääoman merkitsemiseen.
9. Jos sääntelyviranomaisen on käyttänyt 8 kohdan b alakohdan mukaista toimivaltaansa, se voi velvoittaa siirtoverkonhaltijan hyväksymään yhden tai useita seuraavista:
  - a) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rahoitus;
  - b) jonkin kolmannen osapuolen suorittama rakentaminen;
  - c) asianomaisen uuden omaisuuden hankkiminen;

d) asianomaisen uuden omaisuuden käyttäminen.

Siirtoverkonhaltijan on annettava investoijille kaikki investoinnin tekemiseksi tarvittavat tiedot, liitettävä uusia kohteita siirtoverkkoon ja yleisesti pyrittävä helpottamaan investointihankkeen täytäntöönpanoa parhaalla mahdollisella tavalla.

Sääntelyviranomaisen on hyväksyttävä asiaankuuluvat rahoitusjärjestelyt.

10. Jos sääntelyviranomainen on käyttänyt 8 kohdan mukaista toimivaltaansa, asiaankuuluvan tariffisääntelyn on katettava kyseessä olevien investointien kustannukset.”

4) Kumotaan 51 artikla.

5) Lisätään 59 artiklan 1 kohtaan alakohta seuraavasti:

”b b) hyväksyä 40 a artiklassa tarkoitetut kymmenvuotiset verkonkehittämissuunnitelmat ja pyytää niiden muuttamista;”

3 artikla

Direktiivin (EU) 2024/1788 muuttaminen

Muutetaan direktiivi (EU) 2024/1788 seuraavasti:

1) Muutetaan 8 artikla seuraavasti:

a) Korvataan 1 kohta seuraavasti:

”1. Silloin kun maakaasun käsittelylaitosten, vedyntuotantolaitosten ja vetyjärjestelmäinfrastruktuurin rakentamiseen tai käyttöön vaaditaan lupa, kuten toimilupa, lupa, suostumus tai hyväksyntä, jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset myöntävät 2–11 ja 16 kohdan mukaisesti lupia tällaisten laitosten, infrastruktuurin, putkistojen tai niihin liittyvien laitteiden rakentamiseen tai käyttöön alueellaan. Jäsenvaltiot tai niiden nimeämät toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää lupia samoin perustein myös maakaasun ja vedyn toimittajille ja tukkuasiakkaille.”

b) Lisätään 5 a–5 d kohta seuraavasti:

”5 a. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos hakemuksista puuttuu menettelyyn tarvittavia tutkimuksia, selvityksiä tai asiakirjoja, toimivaltaiset kansalliset viranomaiset pyytävät kolmen kuukauden kuluessa hakemuksesta yhteistyössä muiden asiaankuuluvien viranomaisten kanssa toteuttajalta tarvittavat materiaalit ja ilmoittavat niiden laajuuden ja yksityiskohtaisuuden asteen.

Kyseisen ajanjakson jälkeen toimivaltainen viranomainen tai mikään muu asianomainen viranomainen ei saa pyytää lisätietoja, tutkimuksia, kertomuksia eikä arviointeja paitsi sellaisissa tapauksissa, joissa hankkeessa tai sen ympäristössä on tapahtunut olennainen muutos, jonka vuoksi alkuperäiset perusteet, joihin määritykset perustuivat, eivät enää ole asianmukaisia. Tällaisissa tapauksissa kansallisen toimivaltaisen viranomaisen on perusteltava hankkeen toteuttajalle asianmukaisesti, miksi lisätietoja pyydetään.

- 5 b. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltaisilla kansallisilla viranomaisilla on riittävät tekniset, taloudelliset ja henkilöresurssit luvan myöntämistä koskevan päätöksen tekemiseen 5 kohdassa säädetyssä määräajassa.
- 5 c. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että jos toimivaltaisilta viranomaisilta tai yksiköiltä ei vedyntuotantolaitoksia ja vetyjärjestelmäinfrastruktuuria koskevassa 1 kohdassa tarkoitettussa lupamenettelyssä saada vastausta 5 kohdassa tarkoitettussa määräajassa, asian käsittelyn kyseiset vaiheet katsotaan hyväksytyiksi, paitsi jos on kyse ympäristöä koskevista päätöksistä tai jos kyseisen jäsenvaltion kansallisessa oikeusjärjestelmässä ei tunnusteta hallinnollisen hiljaisen hyväksynnän periaatetta.
- 5 d. Kaikki päätökset on asetettava julkisesti saataville, mukaan lukien lopulliset päätökset, jotka on tehty hiljaisesti sen jälkeen, kun asianomaisilta toimivaltaisilta viranomaisilta ei ole saatu vastausta.”
- c) Lisätään 8 kohtaan alakohta seuraavasti:
”Yhteyspisteinä voivat olla asetuksen (EU) 2022/869 8 artiklassa tarkoitettut kansalliset toimivaltaiset viranomaiset tai direktiivin (EU) 2018/2001 16 artiklassa määritellyt yhteyspisteet.”
- d) Lisätään 16 kohta seuraavasti:
- ”16. Jäsenvaltioiden on varmistettava tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen lupien hallinnoimiseksi, että käytössä on digitaalisia alustoja, joilla käsitellään hakemuksia, niihin liittyvää prosessia ja vireillä olevia päätöksiä. Näillä alustoilla on tarjottava pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologisiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettulla keskitetyllä verkkoalustalla.”

4 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [kahden vuoden kuluttua sen antamisen jälkeen]. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.
- Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

5 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenkymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

6 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

**SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSTA JA DIGITAALISIA
VAIKUTUKSIA KOSKEVA SELVITYS**

1.	PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA	3
1.1	Ehdotuksen/aloitteen nimi.....	3
1.2	Toimintalohko(t)	3
1.3	Tavoite (Tavoitteet).....	3
1.3.1	Yleistavoite (Yleistavoitteet)	3
1.3.2	Erylystavoite (Erylystavoitteet)	3
1.3.3	Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset	3
1.3.4	Tulosindikaattorit	3
1.4	Ehdotus/aloite liittyy	4
1.5	Ehdotuksen/aloitteen perustelut	4
1.5.1	Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu	4
1.5.2	EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.	4
1.5.3	Vastaavista toimista saadut kokemukset.....	4
1.5.4	Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin	5
1.5.5	Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleen kohdentamiseen	5
1.6	Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto	6
1.7	Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat	6
2.	HALLINNOINTI	8
2.1	Seuranta- ja raportointisäännöt	8
2.2	Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)	8
2.2.1	Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(/-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(/-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle	8
2.2.2	Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä.....	8
2.2.3	Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista.....	8
2.3	Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi.....	9
3.	EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET	10

3.1	Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyn otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat.....	10
3.2	Arvioidut vaikutukset määrärahoihin.....	12
3.2.1	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin.....	12
3.2.1.1	Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat.....	12
3.2.1.2	Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat määrärahat.....	17
3.2.2	Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset.....	22
3.2.3	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin.....	24
3.2.3.1	Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat.....	24
3.2.3.2	Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat määrärahat.....	24
3.2.3.3	Määrärahat yhteensä.....	24
3.2.4	Henkilöressurssien arvioitu tarve.....	25
3.2.4.1	Hyväksytystä talousarviosta katettavat.....	25
3.2.4.2	Ulkoisilla käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettavat.....	26
3.2.4.3	Henkilöressurssien kokonaistarve.....	26
3.2.5	Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaalitekologiaan liittyviin investointeihin.....	28
3.2.6	Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyn kanssa.....	28
3.2.7	Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet.....	28
3.3	Arvioidut vaikutukset tuloihin.....	29
4.	DIGITAALISET ULOTTUVUUDET.....	29
4.1	Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta.....	30
4.2	Data.....	30
4.3	Digitaaliset ratkaisut.....	31
4.4	Yhteentoimivuusarviointi.....	31
4.5	Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi.....	32

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1 Ehdotuksen/aloitteen nimi

Direktiivi direktiivien (EU) 2018/2001, (EU) 2019/944 ja (EU) 2024/1788 muuttamisesta

1.2 Toimintalohko(t)

Uusiutuva energia, energiainfrastruktuurit, ympäristönsuojelu

1.3 Tavoite (Tavoitteet)

1.3.1 Yleistavoite (Yleistavoitteet)

Yleisenä tavoitteena on kestävästi energiainfrastruktuurin, uusiutuvan energian ja joustavuuden, myös varasto- ja latausasemien, oikea-aikainen ja tehokas kehittäminen kaikkialla EU:ssa. Näin EU voi saavuttaa energia- ja ilmastotavoitteensa, joihin kuuluu muun muassa energian kohtuuhintaisuuden varmistaminen parantamalla sähköverkkojen yhteenliittämistä, mikä johtaa hintojen lähentymiseen, alhaisempiin sähkön tukkuhintoihin, sähkön hintavaihtelujen pienenemiseen sekä tuotannon ja kysynnän nopeampaan yhteen liittämiseen.

1.3.2 Erityistavoite (Erityistavoitteet)

Erityistavoite 1:

Lyhennetään ja yksinkertaistetaan energiaa, varastointia ja latausasemia koskevien hankkeiden lupamenettelyjä, ja lyhennetään näin tarvittavien lupien hankkimiseen kuluvaa aikaa ja mahdollistetaan nykyisissä määräajoissa pysyminen sekä yksinkertaistaan lupavaatimuksia.

1.3.3 Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen.

[...]Taloudelliset vaikutukset

Ehdotuksella luodaan selkeät puitteet, joihin sisältyy konkreettiset lyhyemmät määräajat ja yksinkertaisemmat menettelyt uusiutuvia energialähteitä koskevien hankkeiden, verkkojen, varastoinnin ja latausasemien kehittämiselle, ja ehdotus johtaisi siten hankkeiden läpimenoajan lyhentymiseen ja tuottaisi taloudellisia hyötyjä. Tätä tukee kokemus hätätilanteita koskevalla asetuksella käyttöön otettujen, lupien myöntämistä nopeuttavien sitovien ja valinnaisten toimenpiteiden täytäntöönpanosta. Saksa on hyödyntänyt asetuksessa säädettyjä toimenpiteitä laajasti, mikä on nopeuttanut lupien myöntämistä huomattavasti. Hankkeiden täytäntöönpanon viivästymiseen puuttumisen odotetaan tuottavan hyötyjä alentamalla sähkön kokonaistukkuhintoja ja lisäämällä kokonaishyvintä.

Kilpailukyky

Jos Eurooppa voi lyhentää suunnittelu- ja lupamenettelyjä merkittävästi, se voi paitsi saavuttaa suoria taloudellisia hyötyjä myös parantaa yleisesti kilpailuasemaansa suhteessa suoriin kilpailijoihin esimerkiksi teollisuuden kustannustehokkaan sähköistämisen avulla. Tämä koskee esimerkiksi datakeskusten tai gigatehtaiden liittäjä; niiden sijainnista päätettäessä verkkoliittäjä on yksi tärkeistä näkökohdista.

Digitalisaatio

Ehdotus edellyttäisi, että jäsenvaltiot jatkavat lupamenettelyjensä digitalisointia integroimalla digitaalisia välineitä, luomalla alustoja, päivittämällä niitä jatkuvasti merkityksellisillä tiedoilla ja kouluttamalla henkilöstönsä käsittelemään uusia digitaalisia elementtejä.

Hallinnollinen rasite

Kansallisten ja paikallisten viranomaisten olisi pantava ehdotuksen toimenpiteet täytäntöön erityisesti seuraavien seikkojen osalta: antamalla lupaviranomaisille kaiken tarvittavan henkilöstön, taidot ja välineet lupahakemusten kasvavan määrän käsittelemiseen; nopeuttamalla lupien myöntämistä ja yksinkertaistamalla tiettyjen hankkeiden ja päivittämisen lupamenettelyjä; ja luomalla digitaalisia alustoja ja työkaluja, jotka toimivat keskitettyinä asiointipisteinä energian siirto- ja jakeluinfrastruktuurille yleensä sekä tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin soveltamisalaan kuulumattomalle varastoinnille ja latausasemille ja joita käytetään lupamenettelyyn ja sellaisen hyötyjen jakojärjestelmän suunnitteluun, joka mahdollistaa julkisen osallistumisen uusiutuvaa energiaa koskeviin hankkeisiin ja uusiin menettelyihin. Tämä lyhyen aikavälin kustannusvaikutus johtaisi kuitenkin säästöihin, joita saadaan yksinkertaistetuista, yksinkertaisemmista ja nopeammista menettelyistä keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä.

Sosiaaliset vaikutukset

Ehdotukseen sisältyy lisätoimenpiteitä, joilla vahvistetaan varhaista ja tehokasta julkista osallistumista ja edistetään uudistuvaa energiaa koskevien hankkeiden yleistä hyväksyntää. Toimenpiteisiin sisältyy nimenomaisesti säännöksiä, joilla pyritään lisäämään julkista osallistumista ja siten uusiutuvia energialähteitä koskevien hankkeiden yhteiskunnallista hyväksyntää. Tarkistamalla nykyiset uusiutuvan energian hankkeiden yleistä hyväksyntää koskevat toimenpiteet komissio voi arvioida mahdollisuutta ottaa käyttöön toimenpiteitä, jotka hyödyttävät kuluttajia suoraan tai välillisesti ja joita ovat esimerkiksi hyötyjen jakojärjestelmät ja työpaikkojen luominen.

Ympäristövaikutukset

On olennaisen tärkeää varmistaa energiainfrastruktuurien ja erityisesti sähköverkkojen kehittäminen, jotta energialähteiden yhdistelmään integroidun energian tuotannon osuutta voidaan lisätä ja rajoittamisesta aiheutuvia ympäristöön liittyviä menetyksiä voidaan ehkäistä. Uusiutuvien energialähteiden integrointi auttaa hillitsemään fossiilisten polttoaineiden käyttöä ja vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä, mikä vaikuttaa kahteen merkittävään luonnon monimuotoisuuden häviämistä edistävään tekijään: ilmastonmuutokseen ja ilmansaasteisiin. Ehdotukseen sisältyy toimenpiteitä, joilla pyritään lupien myöntämisen nopeutumiseen ja siten nopeampaan ja laajamittaiseen käyttöönottoon, mikä lisää tilankäyttöä ja vaikuttaa siten ympäristöön, mutta jotka on suunniteltu siten, että ne eivät heikennä ympäristönsuojelun tasoa.

Asiaankuuluvat vaikutukset luontoon ja ihmisen luomaan ympäristöön eivät rajoitu vain kasvihuonekaasupäästöihin ja muihin kuin hiilidioksidipäästöihin. Vaikutukset ovat vahvasti riippuvaisia käytetystä teknologiasta ja hyödykkeiden sijainnista sekä

ympäröivän eläimistön ja kasviston ympäristön tilasta. Vaikutukset on kuitenkin huomioitu, sillä ehdotetuilla toimenpiteillä otetaan käyttöön suoja-toimia.

1.3.4 Tulostindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Ehdotuksen onnistumista voidaan mitata tarkastelemalla energiainfrastruktuuria, uusiutuvan energian omaisuuseriä, varastointihankkeita ja latausasemia koskevien lyhyempien ja yksinkertaisempien lupamenettelyjen toiminnallista tavoitetta ja seuraavia indikaattoreita:

- lupamenettelyjen keskimääräistä ja suurinta kokonaiskestoa vuosina
- yhteistä etua ja keskinäistä etua koskevien hankkeiden lupamenettelyyn vuotuista määrää ja keskimääräisiä viivästyksiä (vuosina)
- lupamenettelyjen digitalisointiastetta: niiden jäsenvaltioiden prosenttiosuutta ja määrää, jotka ottavat käyttöön digitaalisia menettelyjä, lupamenettelyjen hallinnointialustoja ja keskitettyjä arkistoja asiaankuuluvia tietoja varten (muodossa, jota asianomaisten sidosryhmien on helppo käyttää)
- yhteistä etua koskevien hankkeiden kohtaamaa vastustusta (kirjallisten vastalauseiden lukumäärää julkisessa kuulemismenettelyssä ja muutoksenhakukanteiden lukumäärää).

1.4 Ehdotus/aloite liittyy

- uuteen toimeen
- uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen⁵²
- käynnissä olevan toimen jatkamiseen
- yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.5 Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1 *Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä, sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu*

Ehdotus sisältää uusiutuvan energian hankkeiden, siirto- ja jakeluverkkojen, varastointihankkeiden ja latausasemien lupamenettelyjä koskevia toimenpiteitä. Jäsenvaltioiden on hyväksyttävä uusia toimenpiteitä tai muutettava lainsäädäntöään saattaakseen nämä säännöt osaksi kansallista lainsäädäntöään.

1.5.2 *EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.*

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta)

⁵² Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

EU:n energiavoitteiden saavuttaminen ilman uusiutuvan energian käyttöönottoa koskevia lisätoimia EU:n tasolla ei olisi kustannustehokasta. EU:n tason toimia tarvitaan, jotta jäsenvaltioille voidaan tarjota oikeat kannustimet energiasiirtymän koordinoituun nopeuttamiseen kohti sellaista energiajärjestelmää, joka on aiempaa energiatehokkaampi ja perustuu pitkälti uusiutuviin energialähteisiin. Tarkistettu uusiutuvan energian direktiivi sisältää jo säännöksiä uusiutuvan energian, samalla paikalla sijaitsevien varastojen ja niihin liittyvien verkkojen sallimisesta. EU:n tason toimia tarvitaan, jotta tätä sääntelykehystä voidaan edelleen parantaa koordinoitusti siten, että käyttöön otetaan aiempaa nopeampia lupamenettelyjä uusiutuvia energialähteitä ja varastointi- ja latausasemia varten sekä varmistetaan jäsenvaltioiden välinen yhdenmukaisuus ja energiaunionin moitteeton toiminta. Eri jäsenvaltioiden erilaiset energiapolitiikat huomioon ottaen tarvittava lisäys uusiutuvan energian käyttöönotossa voidaan todennäköisemmin saavuttaa vankkaan hallintokehykseen tukeutuvilla EU:n tason toimilla kuin pelkästään kansallisilla tai paikallisilla toimilla.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen)

EU:n tasolla toteutettavat tarkistetun uusiutuvan energian direktiivin mukaiset uusiutuvaa energiaa koskevat toimet sekä sähkömarkkinadirektiivin ja kaasumarkkinadirektiivin mukaiset energiainfrastruktuuria koskevat toimet tuottavat lisäarvoa, sillä ne ovat tehokkaampia ja vaikuttavampia kuin yksittäisten jäsenvaltioiden toimet, ja niiden tarjoaman yhtenäisemmän lähestymistavan ansiosta Euroopan energiajärjestelmässä tarvittava siirtymä voidaan toteuttaa yhteensovitusti. Niiden avulla varmistetaan kasviuonekaasupäästöjen ja saasteiden nettovähennys, suojellaan biologista monimuotoisuutta, saadaan käyttöön sisämarkkinoiden tarjoamat edut sekä hyödynnetään mittakaavaetuja ja Euroopan teknologiayhteistyötä täysimääräisesti, ja niihin liittyvät EU:n laajuiset sääntelypuitteet tarjoavat sijoittajille ennakoitavuutta. Yhdistämällä EU:n tason ja jäsenvaltioiden tason toimet voidaan poistaa monia julkisten ja yksityisten investointien esteitä, mikä täydentää ja vahvistaa kansallisia ja paikallisia toimia.

Ehdotuksen tavoitetta ei voida saavuttaa yhtä tehokkaasti kansallisilla toimenpiteillä, minkä lisäksi ehdotuksella säilytetään jäsenvaltioiden oikeus valita energialähteidensä yhdistelmä ja toimivaltansa taso ja määrittää lupakehystensä yksityiskohdat. Ehdotuksen lähestymistapa suuntautuu pikemminkin ylhäältä alaspäin, mutta ehdotuksella myös säilytetään ja vahvistetaan toimivaltaa kansallisella tasolla, minkä vuoksi sen katsotaan noudattavan toissijaisuusperiaatetta.

1.5.3 Vastaavista toimista saadut kokemukset

Vaikutustenarviointiin liitettyssä täytäntöönpanokertomuksessa analysoidaan kokemuksia, joita on saatu neuvoston asetuksella ja tarkistetulla uusiutuvan energian direktiivillä käyttöönotetun lupakehyksen täytäntöönpanosta unionin tasolla. Täytäntöönpanokertomuksessa annetaan näyttöä lisäparannusten tarpeesta erityisesti sellaisten neuvoston asetukseen sisältyvien toimenpiteiden osalta, joista ei tehty pysyviä, sekä yleisön osallistumisen, digitalisaation ja yksinkertaistettujen ympäristöarviointimenettelyjen osalta.

1.5.4 Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehityksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Tämä verkkopaketti on komission työohjelmaan sisältyvien puhtaan teollisen kehityksen ohjelman ja kohtuuhintaista energiaa koskevan toimintasuunnitelman

keskeinen tuotos. Aloitte täydentää muita aloitteita, joilla pyritään luomaan entistä yhdennetyimmät eurooppalaiset energiainfrastruktuurit ja alentamaan kotitalouksien ja teollisuuden energiakustannuksia. Energiainfrastruktuuri on myös ratkaisevan tärkeä tekijä, jonka avulla voidaan varmistaa ehdotetun EU:n vuoden 2040 ilmastotavoitteen saavuttaminen ja sen ilmastoneutraaliustavoitteen saavuttaminen viimeistään vuoteen 2050 mennessä.

Komission ehdotuksessa vuosien 2028–2034 monivuotiseksi rahoituskehikseksi (MRK) korostetaan ”todellisen energiaunionin äärimmäistä tärkeyttä”.

1.5.5 *Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen*

Tämän ehdotuksen liitteenä olevassa vaikutustenarviointiraportissa on analysoitu erilaisia toimintavaihtoehtoja, joilla edistetään aloitteen yleisten ja erityisten tavoitteiden saavuttamista. Parhaaksi arvioitua toimintavaihtoehtoa, joka pyritään toteuttamaan tällä lainsäädäntöehdotuksella, pidettiin kaikista vaikuttavimpana ja kustannustehokkaimpana toimintamallina.

1.6 Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto

kesto on rajattu

- Toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
- Maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia VVVV–VVVV ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia VVVV–VVVV.

kesto ei ole rajattu

- Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7 Suunniteltu talousarvion toteuttamistapa / Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat⁵³

Suora hallinnointi, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

- yksiköittäin, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
- toimeenpanovirastoja

Hallinnointi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa

Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

- kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
- kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
- Euroopan investointipankille ja Euroopan investointirahastolle
- varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille
- julkisoikeudellisille yhteisöille
- sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut
- sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut
- sellaisille elimille tai henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä
- jäsenvaltioon sijoittautuneille jäsenvaltion yksityisoikeuden tai unionin oikeuden mukaisille elimille, joille voidaan alakohtaisten sääntöjen mukaisesti antaa tehtäväksi unionin varojen tai talousarviotakuiden hoitaminen, siltä osin kuin tällaiset elimet ovat julkisoikeudellisten elinten tai julkisen palvelun tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten elinten määräysvallassa ja niillä on asianomaisten määräysvaltaa käyttävien elinten yhteisvastuullisten vakuuksien muodossa

⁵³ Kuvaukset talousarvion eri toteuttamistavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston BUDGpedia-verkkosivuilla osoitteessa <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>.

antamat riittävät rahoitustakuut tai vastaavat rahoitustakuut, jotka voidaan kunkin toimen osalta rajoittaa unionin tuen enimmäismäärään.

Huomautukset

Ainoa talousarviotarve, jonka on todettu liittyvän tähän ehdotukseen, liittyy direktiivin kansallisen lainsäädännön osaksi saattamista koskevia tarkastuksia varten tarvittavan ulkoisen tuen hankintaan. Kun otetaan huomioon neuvottelujen, hyväksymisen ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamisen tavanomaiset määräajat, tällaista tukea on hankittava vuoden 2028 jälkeen, toisin sanottuna seuraavasta monivuotisesta rahoituskehystä.

2. HALLINNOINTI

2.1 Seuranta- ja raportointisäännöt

Energian pääosaston suoraan toteuttamat tehtävät seuraavat vuotuista suunnittelu- ja seurantajaksoa, jota komissio ja toimeenpanovirastot toteuttavat, mukaan lukien tulosten raportointi energian pääosaston vuotuisessa toimintakertomuksessa.

2.2 Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

2.2.1 *Perustelut ehdotetu(i)lle talousarvion toteuttamistavalle(-tavoille), rahoituksen toteutusmekanismille(-mekanismeille), maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle*

Vaatus 1:

Ulkopuolisen palveluntarjoajan käyttö aineiston järjestämiseen ja toimenpiteiden ensimmäiseen arviointiin on ollut tavanomainen käytäntö, kun otetaan huomioon jäsenvaltioiden ilmoittamien toimenpiteiden määrä ja niihin liittyvä kansallisten kielten käyttö. Toimeksianto toteutetaan julkisen hankintamenettelyn kautta. Tässä tapauksessa hankinta toteutetaan suoralla hallinnoinnilla varainhoitoasetuksen säännöksiä kaikilta osin noudattaen. Energian pääosaston hankintojen valvontastrategiaan sisältyy erityinen oikeudellinen sekä toimintaan ja varainhoitoon liittyvä ennakkovalvonta hankintamenettelylle (hankintoja ja sopimuksia käsittelevän neuvoa-antavan komitean suorittama tarkastus) ja sopimusten allekirjoittamiselle. Lisäksi tavaroiden ja palvelujen hankinnasta aiheutuviin menoihin sovelletaan ennakkotarkastuksia ja tarvittaessa jälkitarkastuksia ja varainhoidon valvontaa.

2.2.2 *Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä*

Energian pääosaston suoraan hallinnoimiin osiin voi kohdistua tavanomaisia julkisia hankintamenettelyjä koskevia riskejä. Menojen laillisuuteen ja sääntöjenmukaisuuteen liittyviä riskejä pidetään vähäisinä. Toimielin- ja pääosastotasolla suoritetaan asianmukaista ja tehokasta valvontaa. Merkittävin tuloksellisuuteen kohdistuva riski liittyy virheellisiin arvioihin ehdotuksen aiheuttamasta työmäärästä. Tämä riski on hyväksyttävä; riski riippuu jäsenvaltioiden tekemästä työstä direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöään sekä sisäisen työn organisoinnista ja priorisoinnista.

2.2.3 *Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotetuista virheriskitasoista*

Energian pääosastolle osoitetut tehtävät pannaan täytäntöön olemassa olevan valvontajärjestelmän mukaisesti, ja valvontakustannusten suhteen odotetaan pysyvän vakaana (5–6 prosenttia viimeaikaisten toimien perusteella hallinnoituista varoista). Maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisaikajankohdan odotettu virheriskitaso on hankintamenettelyjä koskevan virhetasoarvion mukainen, ja sen odotetaan pysyvän alhaisena ja kahden prosentin olennaisuusrajan puitteissa.

2.3 Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Energian pääosasto hyväksyi tarkistetun petostentorjuntastrategian vuonna 2020 ja vuosien 2023–2025 tarkistetun toimintasuunnitelman vuonna 2023. Energian pääosasto tarkistaa parhaillaan vuosien 2026–2028 petostentorjuntastrategiaansa

OLAFin menetelmän mukaisesti. Energian pääosaston petostentorjuntastrategia perustuu komission petostentorjuntastrategiaan ja sisäisesti tehtyyn erityiseen riskinarviointiin, jonka tarkoituksena on tunnistaa petoksille altteimmat alat, jo käytössä olevat valvontatoimet sekä tarvittavat toimet, joilla parannetaan energian pääosaston valmiuksia ehkäistä, havaita ja korjata petoksia.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1 Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

- Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehityksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuudet			
	Numero	JM/EI-JM ⁵⁴	EFTA-mailta ⁵⁵	ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokasmailta ⁵⁶	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoituksensa sidotut tulot
	02.03.02 Verkkojen Eurooppa - väline – energia	JM	EI	EI	EI	EI

⁵⁴ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

⁵⁵ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

⁵⁶ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2 Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1 Yhteenveto arvioituista vaikutuksista toimintamäärärahoihin ⁵⁷

- Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

3.2.1.1 Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehysten otsake			Numero							
Pääosasto: energian pääosasto			Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Toimintamäärärahat										
Budjettikohta: 02.03.02 Verkköiden Eurooppa - väline – energia	Sitoumukset	(1b)	0,350							0,350
	Maksut	(2b)		0,140		0,140	0,070			0,350
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat ⁵⁸										
Budjettikohta		(3)								0
Pääosaston ENER määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 1a + 1b + 3	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Maksut	= 2a + 2b + 3	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
			Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
			2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	

⁵⁷ Vuoden 2027 jälkeiset määrät ovat suuntaa- antavia eivätkä ne vaikuta seuraavaa monivuotista rahoituskehystä koskevien käynnissä olevien neuvottelujen tuloksiin.

⁵⁸ Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Toimintamäärärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Maksut	(5)	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat YHTEENSÄ		(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN <2> kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	= 4 + 6	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Maksut	= 5 + 6	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350

			Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
• Toimintamäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ	Sitoumukset	(4)	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Maksut	(5)	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350
• Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat (kaikki otsakkeet) YHTEENSÄ		(6)	0	0	0	0	0	0	0	0
Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEISIIN 1– 3 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ (Viitemäärä)	Sitoumukset	= 4 + 6	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
	Maksut	= 5 + 6	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350

Monivuotisen rahoituskehysten otsake		4	”Hallintomenot” ⁵⁹							
Pääosasto: <.....>		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034	
• Henkilöresurssit		0	0	0	0	0	0	0	0	
• Muut hallintomenot		0	0	0	0	0	0	0	0	
Pääosasto <.....> YHTEENSÄ	Määrärahat	0	0	0	0	0	0	0	0	

Pääosasto: <.....>		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
• Henkilöresurssit		0	0	0	0	0	0	0	0
• Muut hallintomenot		0	0	0	0	0	0	0	0
Pääosasto <.....> YHTEENSÄ	Määrärahat	0	0	0	0	0	0	0	0

Monivuotisen rahoituskehysten OTSAKKEESEEN 4 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ		(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0	0	0	0	0	0	0	0
--	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

⁵⁹ Tarvittavat määrärahat olisi määritettävä käyttämällä vuosittaisia keskimääräisiä kustannuksia, jotka ovat saatavilla asianmukaisella BUDGpedia-verkkosivulla.

		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEISIIN 1–4	Sitoumukset	0,350	0	0	0	0	0	0	0,350
kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Maksut	0	0,140		0,140	0,070	0	0	0,350

3.2.2 Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset (ei täytetä erillisvirastojen osalta)

maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset			Vuosi 2028		Vuosi 2029		Vuosi 2030		Vuosi 2031		ja näitä seuraavat vuodet (ilmoitetaan kaikki vuodet, joille ehdotuksen/aloitteen vaikutukset ulottuvat, ks. kohta 1.6)						YHTEENSÄ		
	TUOTOKSET																		
	↓	Tyyppi ⁶⁰	Keski määr. kustannukset	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus	Lukumäärä	Kustannus
ERITYISTAVOITE 1 ⁶¹ ...																			
– Tuotos																			
– Tuotos																			
– Tuotos																			
Välisumma, erityistavoite 1																			
ERITYISTAVOITE 2 ...																			
– Tuotos																			

⁶⁰ Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esimerkiksi rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

⁶¹ Kuten kuvattu kohdassa 1.3.2 ”Erityistavoite (Erityistavoitteet)”.

Välisumma, erityistavoite 2																
KAIKKI YHTEENSÄ																

3.2.3 Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

- Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

3.2.3.1 Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	YHTEENSÄ 2028–2034
	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
OTSAKE 4								
Henkilöresurssit	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OTSAKE 4, välisumma	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OTSAKKEESEEN 4 sisällyttömät								
Henkilöresurssit	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
OTSAKKEESEEN 4 sisällyttömät, välisumma	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
YHTEENSÄ	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallintoihin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

3.2.4 Henkilöresurssien arvioitu tarve

- Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

3.2.4.1 Hyväksytystä talousarviosta katettavat

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna⁶²

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034
• Henkilöstötaulukon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	0	0	0	0	0	0	0
20 01 02 03 (unionin edustustot)	0	0	0	0	0	0	0
(Epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
(Suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?)	0	0	0	0	0	0	0
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)							

⁶² Ilmoittakaa taulukon alla, kuinka monta ilmoitettuun määrään kuuluvaa kokoaikaista työntekijää on jo osoitettu toimen hallintoihin ja/tai voidaan uudelleenjärjestelyjen tuloksena osoittaa pääosastossanne, ja mitkä ovat nettotarpeen.

20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat)		0	0	0	0	0	0	0
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja nuoremmat asiantuntijat unionin edustustoissa)		0	0	0	0	0	0	0
Hallinnollisen tuen budjettikohta [XX.01.YY.YY]	– päätoimipaikassa	0	0	0	0	0	0	0
	– unionin edustustoissa	0	0	0	0	0	0	0
(sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – epäsuora tutkimustoiminta)		0	0	0	0	0	0	0
(sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – suora tutkimustoiminta)		0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsake 4		0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsakkeen 4 ulkopuolella		0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ		0	0	0	0	0	0	0

Ehdotuksen toteuttamiseksi tarvittava henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna):

**Katetaan
komission
yksiköissä
käytettävissä
olevalla
henkilöstöllä**

Poikkeuksellinen lisähenkilöstö*

**Rahoitetaan
otsakkeesta 4 tai
tutkimusmäärärahoista**

**Rahoitetaan BA-
budjettikohdasta**

**Rahoitetaan
maksuilla**

Henkilöstötaulukkaan sisältyvät virat/toimet

Ei sovelleta

Ulkopuolinen henkilöstö (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	
Ulkopuolinen henkilöstö	

3.2.5 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaalitekologiaan liittyviin investointeihin

Pakollinen: jäljempänä olevaan taulukkaan olisi sisällytettävä paras arvio ehdotuksen/aloitteen aiheuttamista digitaalitekologiaan liittyvistä investoinneista.

Jos ehdotuksen/aloitteen toteuttaminen sitä edellyttää, otsakkeen 4 määrärahat olisi poikkeuksellisesti esitettävä nimetyllä rivillä.

Otsakkeiden 1–3 määrärahat olisi otettava huomioon rivillä ”Toimenpideohjelmien ohjelmaston tietotekniikkamenot”. Näillä menoilla tarkoitetaan toimintatalousarviota, jota käytetään suoraan aloitteen täytäntöönpanoon liittyvien tietoteknisten alustojen/välineiden uudelleenkäyttöön/ostoon/kehittämiseen sekä niihin liittyviin investointeihin (esim. lisenssit, koulutus, tietojen säilyttäminen). Tässä taulukossa annettujen tietojen olisi oltava yhdenmukaisia 4 jaksossa ”Digitaaliset ulottuvuudet” esitettyjen yksityiskohtien kanssa.

YHTEENSÄ Digitaalitekologiaan ja tietotekniikkaan liittyvät määrärahat	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	MRK YHTEENSÄ 2028–2034
OTSAKE 4								
Tietotekniikkamenot (toimielintasolla)	0	0	0	0	0	0	0	0
OTSAKE 4, välisumma	0	0	0	0	0	0	0	0
OTSAKKEESEEN 4 sisältyvät määrät								
Toimenpideohjelmien ohjelmaston tietotekniikkamenot	0	0	0	0	0	0	0	0
OTSAKKEESEEN 4 sisältyvät määrät, välisumma	0	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ								
	0	0	0	0	0	0	0	0

3.2.6 Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite

- voidaan rahoittaa kokonaan kohdentamalla menoja uudelleen monivuotisen rahoituskehyksen kyseisen otsakkeen sisällä
- edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen kyseiseen otsakkeeseen sisältyvän kohdentamattoman liikkumavaran ja/tai monivuotista rahoituskehystä koskevassa asetuksessa määriteltyjen erityisvälineiden käyttöä
- edellyttää monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista.

3.2.7 Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

- rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja
- rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Vuosi	Yhteensä

	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	
Rahoituksen osallistuva taho								
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ								

3.3 Arvioidut vaikutukset tuloihin

- Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
  - vaikutuksia omiin varoihin
  - vaikutuksia muihin tuloihin
  - tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus ⁶³						
		Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034
Momentti								

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta/-kohdat käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

--

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

--

4. DIGITAALISET ULOTTUVUUDET

4.1 Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta

Vaatus 1 (V1): Vaatus 1 liittyy toimenpiteeseen, jolla pyydetään digitalisoimaan ja keskittämään uusiutuvaa energiaa, energiainfrastruktuuria ja varastointia koskevien hankkeiden lupahakemusmenettely. Jäsenvaltioiden toimivaltaisen viranomaisen tai viranomaisten on voitava vastaanottaa lupahakemukset ja kaikki asiaan liittyvät asiakirjat digitaalisessa muodossa. Ehdotuksen mukaan jäsenvaltioiden on perustettava keskitetty kansallinen digitaalinen alusta uusiutuvaa energiaa, varastointia ja verkkoja koskevien hankkeiden lupamenettelyjen kaikkia vaiheita varten, jotta voidaan edistää eri

⁶³ Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.

lupaviranomaisten aiempaa yhdenmukaisempaa digitalisointia, yhteentoimivuutta ja avoimuutta ja viime kädessä nopeuttaa lupamenettelyjä. Tämä sisällytetään uusiutuvan energian direktiivin 16 artiklaan, sähkömarkkinadirektiivin 8 artiklaan ja kaasumarkkinadirektiivin 3 artiklaan. Tätä vaatimusta sovelletaan sen lisäksi, että jäsenvaltioiden on annettava kaikki päätökset helposti saavutettavissa olevassa muodossa. Asiaankuuluvien viranomaisten olisi tarjottava pääsy asiaankuuluviin ympäristötietoihin ja geologisiin tietoihin sekä päätöksiin, jotka ovat saatavilla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitetulla keskitetyllä verkkoalustalla.

Vaatus 2 (V2): Vaatus 3 liittyy siihen, miten komission yksiköt valvovat ja arvioivat muutospäätöksiin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa. Jäsenvaltiot ja komissio käyttävät toimenpiteistä tiedottamiseen ja asiaankuuluvien asiakirjojen toimittamiseen THEMIS-portaalia tai sähköpostia. Komission yksiköiden ei tarvitse toteuttaa lisätoimia tämän vaatimuksen täyttämiseksi. Lisäksi direktiiviä (EU) 2023/2413 varten luotu nykyinen verkkotyökalu päivitetään tukemaan muutospäätöksiin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpanoa.

4.2 Data

Vaatimuksen 1 osalta ilmoitetaan kaikki tiedot, jotka ovat tarpeen täydellisen luvan tai lupien saamiseksi uusiutuvia energialähteitä, energiainfrastruktuuria ja varastointia koskeviin hankkeisiin. Näihin tietoihin sisältyvät hakijaan liittyvät henkilötiedot riippumatta siitä, onko kyseessä luonnollinen henkilö vai oikeushenkilö, sekä hankkeiden ominaisuudet ja kaikki tarvittavat asiakirjat. Menettelyn keskittämisen perusteella komissio on myös asettanut velvoitteen, jonka mukaan portaalin avulla on voitava kerätä tilastotietoja lupamenettelyistä, erityisesti keskimääräisistä määrärajoista, viivästyksistä jne. Käyttöön on otettu yleinen velvoite noudattaa tietosuojaa koskevia sääntöjä tilanteissa, joissa niitä voidaan soveltaa.

Vaatimukseen 2 liittyvät tiedot, joita jaetaan direktiivin saattamiseksi osaksi kansallista lainsäädäntöä, koostuvat pääasiassa lainsäädännöstä, joka on julkista, sekä komissiolle osoitetuista ja komission lähettämistä kirjeistä, jotka ovat luottamuksellisia.

4.3 Digitaaliset ratkaisut

Vaatimuksen 1 osalta: Uusiutuvia energialähteitä, energiainfrastruktuuria ja varastointia koskevien hankkeiden lupamenettelyjen digitalisointia ja keskittämistä helpotetaan digitaalisella ratkaisulla eli digitaalisella alustalla, joka jäsenvaltioiden olisi perustettava. Jäsenvaltiot hallinnoisivat sen kautta lupamenettelyjä (vireillä olevat ja annetut lupapäätökset). Näiden tietojen keskittämisen odotetaan yksinkertaistavan menettelyjä ja ehkäisevän samojen tietojen päällekkäisyyttä eri alustoilla. Komissio kehottaa johdanto-osan kappaleissa, että alustaan sisällytettäisiin toimintoja, joilla mahdollistettaisiin, myös tekoälyn avulla, se, että keskitetty yhteyspiste, muut viranomaiset ja hakijat voivat tarkistaa hakemuksen tilan, viivästyksistä sekä lupamenettelyn määräaikaisten toteutumisen. Lisäksi alustalta olisi voitava saada tilastoja lupamenettelyjen yleisestä edistymisestä jäsenvaltioissa. Alustan olisi helpotettava keskitetyn yhteyspisteen tehtäviä; keskitetyllä yhteyspisteellä olisi oltava pääsy kaikkiin asiaankuuluviin tietoihin. Lisäksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen [xxxxx] 10 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu pääsy keskitetylle verkkoalustalle, jolla virtaviivaistetaan uusiutuvaa energiaa, sähkön siirto- ja jakeluinfrastruktuuria, energian varastointia ja latausasemia koskeviin hankkeisiin

sovellettavia tiedonkeruu- ja ympäristöarviointimenettelyjä, lisää varmuutta sekä toteuttajien että viranomaisten kannalta.

Vaatus 2: Digitaaliset välineet ovat jo olemassa, eikä lisätoimia tarvita.

4.4 *Yhteentoimivuusarviointi*

Vaatus 1 ei edellytä vuorovaikutusta jäsenvaltioiden rajojen yli, unionin yksiköiden kesken eikä unionin yksiköiden ja julkisen sektorin elinten välillä. Se ei myöskään vaikuta rajat ylittävään yhteentoimivuuteen, sillä tiedot ovat merkityksellisiä kansallisten, ei EU:n tason, päätöksentekomenettelyjen kannalta. Rajatylittäviä hankkeita koskevaa yhteistyötä voidaan kuitenkin odottaa, joten jäsenvaltioita kehoitetaan harkitsemaan tiedon tallentamista sellaiseen muotoon, että se on yhteentoimivaa ja helposti saatavilla ja jaettavissa. Keskitetyksi määriteltyä tietorakennetta harkittiin, ja se hylättiin, sillä suurin osa kussakin jäsenvaltiossa käytössä olevista lupamenettelyistä on luonteeltaan enimmäkseen kansallisia ja lupajärjestelmät ovat erilaisia, minkä vuoksi on loogista, että varsinainen päätös toteutuksen muodosta jätetään jäsenvaltioille, jotka voivat päättää, mikä ratkaisu vastaa parhaiten niiden järjestelmää ja uutta digitaalista alustaa, jonka ne perustavat.

- Julkisia palveluja, joihin nämä ehdotukset vaikuttaisivat, olisivat kunkin jäsenvaltion energiaomaisuutta koskeviin lupamenettelyihin osallistuvat viranomaiset, kuten
- energiaministeriö ja/tai - virastot
- kunnallinen/paikallinen hallinto
- ympäristöviranomaiset
- hallintoelimet tai - yksiköt, jotka antavat lausuntoja aluesuunnitteluun ja kulttuuriperintökohteisiin vaikuttavista hankkeista tai hyväksyvät niitä.

Vaatus 2 käytettävä THEMIS-alusta on jo yhteentoimiva, koska se edellyttää EU:n elinten ja julkisen sektorin elinten olevan keskinäisessä vuorovaikutuksessa verkko- ja tietojärjestelmiensä avulla.

4.5 **Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi**

Vaatus 1 osalta komissio tutkii erilaisia jo käytössä olevia digitaalisia ja tekoälyä hyödyntäviä lupamenettelyratkaisuja, joita voidaan räätälöidä ja mukauttaa kansallisiin ja alueellisiin olosuhteisiin, ja pyrkii auttamaan jäsenvaltioita jakamaan parhaita käytäntöjä tulevissa lupamenettelyjen asiantuntijaryhmissä ja muilla foorumeilla. Digitaalista täytäntöönpanoa on tarkoitus tukea myös teknisen avun ja valmiuksien kehittämisen muodossa, mahdollisesti myös teknisen tuen välineen, elpymis- ja palautumistukivälineen ja alueellisten rahastojen kautta.

Vaatus 2 osalta toimenpiteitä ei tarvita.